

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Inškrtač vsek četrtek in velja z poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Mesecijo 6 K, za druge izvenavtočanske daječe 8 K. Češki kedi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravljalvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Ude „Katoličkega Učbenika in Šolskega“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Korotka cesta štev. 5. — Rekordi se ne vratajo. — Upravljalvo: Koščka cesta štev. 5, upravljalvo naročnine, izkoristite in reklamacijo.

Za naselite se plačuje od enostopne petljave za enkrat 18 vin, ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za volitvene oglase primerev ponut. V oddelku „Mala umetnost“ stane beseda 5 vin. Parte in zakvale vseka petljava 24 vin, lajave in Postane 26 vin. — Izkrni se upozorenje da tveži opozicija. — Naselite reklamacijo so poštano preko.

Obnovite naročnino!

Za novo leto.

Blagoslovljeno novo leto želimo vsem, ki bodo žitali te vrstice. Kaj nam novo leto prinese, ne vedemo, toda vsi želimo, da nam prinese za našo domovino časten in ugoden mir. Potem ne bo novo leto samo blagoslovljeno, ampak tudi veselo in srečno. Naši domovi ne bodo več osamljeni, na naših poljih bodo rezali brazdale krepki možje, travnike kosili brhki mladenci, trto bo oskrboval zopet skrbni gospodar in po naših gozdovih bo odmevalo ukanje iz zdravih moških grl. Z mirom se bo vrnilo tudi življenje v naše hiše in gospodarstva.

Toda dokler sovražniki ne odložijo svojega morilnega orožja, moramo v strajati v tem boju. Tarnanje nič ne pomaga, ampak samo hladen razum in odločna volja, da premagamo vse težave. Ne pričnimo, da bi klonili pod težkim križem, ki nam ga je Bog naložil na rame, ampak v težavnih časih se izkažimo kot ljudje velikega duševnega obzorja in vse premagujoče odporne sile. Ne tlačimo drug drugega k zemlji, ne jemljimo si poguma, ampak drug drugega se podpirajmo. Kdor bi hotel pasti, ga dvignimo in držimo!

Slovensko časopisje ima v teh velikih, a težavnih časih izvršiti med svojim narodom veliko naložo. Kazati mora ljudstvu velike dogodke, ki se vršijo sedaj pred našimi očmi na krvavih poljanah in v diplomatskih dvoranah, tolažiti ga mora v žalosti in trpljenju, ki sta si naredili dandanes mnogoštevilne steze k našim hišam, vlivati mora pogum za bodoče cilje, ki jih mora imeti v domačem gospodarstvu in javnem življenju, razmotrovati mora naloge Avstrije, ki bo jih imela po vojski, in skrbno mora paziti, da ne bo niti zdaj niti po vojski naša pravična slovenska stvar kake škode trpela. Obenem pa mora biti slovensko časopisje trdna vez med onimi, ki so morali v streške jarke, in onimi, ki so ostali doma v skrbih in preobilnem delu.

„Slovenski Gospodar“ si laska, da je to nalogu dosedaj dobro izvrševal. Dokaz za to mu je zaupanje, ki si ga je posebno v vojskinem času pridobil in sicer med slovenskim vojaštvom in slovenskim ljudstvom doma. Danes šteje nad 23.000 naročnikov. Uredništvo in upravljanje se bo trudilo, da bode tudi po novem letu storilo svojo dolžnost. Za to se najstari naročniki zopet in novi nanovo oglašajo. „Slovenski Gospodar“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K.

Dr. Janez Evang. Krek.

Velik kmečki in delavski prijatelj.

Slovenski kmet in delavec je vsakemu rad hvaljen, kdorkoli mu je prijazen. Svoje srce pa da človeku, o katerem ve, da dela in se trudi zanj. Za to bo povsod, kjerkoli prebivajo zavedni slovenski kmetje in delavci, zavladalo veselje in hvaležnost, da je Bog dal velikemu njihovemu prijatelju, dr. Janezu Ev. Kreku, doživeti na božični dan 50letnico njegovega rojstva.

Prva knjiga, katero je dr. Krek spisal, je bila „Črno bukve kmečkega stanu.“ V njej je zaridal program za svoje življenje: pomagati bednemu slovenskemu ljudstvu do napredka. Z velikimi talenti, ki mu jih je Bog podaril, in z obsežnim znanjem se je poprijel dela, da izvrši svoj program. Le vklj., le vklj. uboga gmajna, je klical Slovencem, ter jih zbiral na

zborovanjih, kjer jih je bodril in učil, jih organiziral v društva, po katerih bi naj zastopali težnje svojega stanu, jim usfamiljal zadruge, da jih je otel oderušta in pospešil njih gospodarski razvoj, ter jim v vsaki župniji ustanovil izobraževalno društvo, da bi dobili v njih izobrazbo. Ako se danes splošno trdi, da stoji slovenski kmet obenem s češkim kmetom med kmeti na višku organizacije in izobrazbe v Avstriji, ni to v premalem zasluga dr. Krekova. In isto skrb je imel tudi za slovensko delavstvo. Slovenci sicer nimamo veliko industrije, za to tudi ne premnogo delavstva, vendar dr. Krek tudi ni šel mimo teh maloštevilnih trpinov, temveč jim posvetil svojo skrb ter jih organiziral.

Vsem Slovencem je znano dr. Krekovo ime tudi po „Zgodbah sv. pisma“, katerih nadaljevanje mu je Družba sv. Mohorja poverila, ko je dr. Lampe zatisnil za vedno svoje oči. Dr. Krek je bogoslovni profesor v Ljubljani, zastopnik kamniškega ter moravškega okraja v državnem in deželnem zboru ter predsednik Zadružne Zveze in Slovenske Krščansko-Socijalne Zveze. Obmejnimi Slovenci je dr. Krek posebno ljub ne samo, ker je rad zahajal med nje na posvečovanju, zborovanju in socijalne tečaje, ampak ker je kazal vedno veliko razumevanje za naše narodne boje in težavne obmejne razmere. Niegova zasluga je, da so obmejni Slovenci dobili zaupanje do organizacij v središču Slovenije in da se je vsled tega razvij ožji stik z osebami na Kranjskem, ki stojijo v ospredju političnega, gospodarskega, slovstvenega in znanstvenega gibanja. In ta ožji stik ni bil niti nam niti Kranjcem škodljiv.

Ob 50letnici dr. Krekovega rojstva izreka slovenski kmet in delavec zahvalo dr. Kreku za vso njenovo ljubezen, skrb in delo ter prosi Boga, da bi mu dal milost, nadaljevati svoje katolički cerkvi, slovenski domovini in ljubi Avstriji koristno delovanje do skrajnih mej človeškega življenja! Bog ž njim!

Slovence hvalijo.

Leta 1912 so hoteli dognati, kako vrednost in ceno ima človeški material, ki ga dajo posamezne narodnosti armadi. Na podlagi teh uradnih podatkov je prinesel potem vojaški strokovni list „Vedette“ statističen članek o uspehu te raziskave, ki je izpadla za nas Slovence nad vse sijajno. Uradno se je takrat ugotovilo in razglasilo dejstvo, da so naši slovenski vojaki v zdravstvenem oziru najdragoceniji človeški material, kar ga premore avstro-ogrsko armada: „Med Slovenci je na dan povprečno najmanj bolnikov, odpade najmanj službenih dni in na vsakega posameznega moža pride najmanj bolniških dni, ako se razdeli število vseh bolniških dni, ki zadenejo moštvo, na posameznika.“ (Die Slovenen haben den geringsten durchschnittlichen täglichen Krankenstand, den kleinsten Verlust an Diensttagen und die geringste Zahl der auf jeden Mann des Gesamt-krankenstandes entfallenden Krankentage.) —

Odlikovanci slovenskoštajerskega pešpolka št. 87.

V tretji in četrti italijanski ofenzivi si je naš slovenskoštajerski pešpolk štev. 87 priboril nevenljiv

vil lavorik. Naši slovenski fantje in možje so se borili proti dednemu sovražniku kakor levi. Vojskovoje, častniki, posebno pa slovenski narod je ponosen na junaške čine vrlih naših rojakov. Naše armadno vodstvo je v znak izrednega junaštva pri 87. pešpolku odlikovalo izjemoma veliko število mož in mladencov. V naslednjem prinašamo imena naših odlikovancev:

Srebrnosvetinjo I. vrste s dobili:

Praporčaki Friedr. Heller, Hugo Evers, Josip Grile, Lecin Heller, Stanislav Belan; kadet Gg. Ulrich; štabni narednik Ivan Rozman; narednik Ivan Mikša; četovodje Anton Čobal, Ig. Kunc, M. Lang, Anton Petelinšek, Roman Urnaut, Josip Žgank, Iv. Urlep; enoletni prostovoljec-desetnik titularni četovodja Feliks Trstenjak; desetnik titularni četovodja G. Sekirnik; desetniki Anton John, Anton Kokol, Vinc. Marn, Franc Matko, Ivan Pozan, Helidor Trnik, Iv. Vidovič, Franc Zieret, Anton Železnik, enoletni prostovoljec poddesetnik Ivan Moravec; prostovoljec V. Jopp; pešci Ivan Kozar, Ivan Cvetko, J. Glažar, J. Gabrijan, Franc Lesnikar, Josip Pukl, Jar. Turnovsky in poddesetnik Franc Petek.

Srebrnosvetinjo II. vrste s dobili:

Praporčaka Leopold Ernst in Franc Mataušek; naredniki Josip Labohar, Maks Zaveršnik, in Ivan Gabron; četovodja titularni narednik Ivan Coheršek; četovodje Franc Leben, Jakob Jazbec, Fran Potočnik, Henrik Preložnik, Albin Brumen, Josip Kožnik, Ivan Ritanšek; enoletni prostovoljec titularni četovodja Henrik Kodella; enoletni prostovoljec titularni četovodja Peter Romano; desetnika titularna četovodja Anton Gubenski in Ivan Cenc; enoletni prostovoljec desetnik Josip Vrabec; desetniki: Josip Kokot, Franc Borovnik, Franc Knar, L. Schwarz, I. Zodarn, Ferdo Goričan, Metod Babič, Anton Medvešek, Anton Krajnc, Matija Topolovec, Ivan Košec, Leopold Kump, Anton Knez, J. Uršič, Florijan Falant, Aleksander Derčar, Pavel Planinc, Andr. Stibere, Ivan Saitegl, Henrik Lupše; poddesetnik titularni desetnik Boštjan Celinšek; poddesetniki Franc Čuperl, Anton Cepin, Josip Persak, Viktor Božiček, Alojzij Božiček, Roman Trtinek, Peter Topolovec, Iv. Gmeiner, Franc Bračič, Ivan Kosi, Ivan Kovačič, Maks Bračun, Alojzij Mueller, Dominik Cizelj; pešci titularni poddesetnik Josip Krajnc; pešci Fridek Majcen, Alojzij Petek, Mihael Kinzl, Anton Hribaršek, Anton Krevel, Alojzij Aubrecht, Anton Cucar, Ivan Les, Franc Kolmanič, Mihael Tajniker, Franc Sotovšek, Anton Baranya, Ivan Hošek, Anton Rak, Ivan Satler, Anton Golob, Mihael Požarnik, Alojzij Podmenik, Franc Popijal, Josip Punis, Ferdo Čestnik, Franc Ivančič, Roman Jaschi, Peopold Glinšek, Ivan Plochl; sanitetni kadet Alojz Frischmann; desetnika Alojz Nerguč in Ivan Lojen; poddesetnika I. Potočnik, Josip Penič in pešec Franc Petek.

Bronastosvetinjo so dobili:

Praporčaki Franc Lischka, Josip Cvetko, Iv. Kapalka, Ad. Kohout; štabni narednik Viktor Notar; Ivan Lemeš; narednik Peter Schwarz; četovodja tit. narednik Robert Sovič; polkovni trobentnač J. Kunst; četovodje Franc Emeršič, Ivan Kojean, Vincenc Vogel, Ig. Smole, Albin Petovar, desetniki tit. četovodje Peter Rozdne, Ivan Otorupec in Mat. Worina; četovodja Valentijn Juc; desetniki G. Smigoc, F. Vrečko, Jakob Koželj, G. Rastovšek, Mat. Lahuta, Mart. Čarl, Anton Ogrizek, Josip Koželj, Franc Dokl, Fr. Orešek, Mat. Plečko, Mihael Romih, Ed. Srdinko, M. Simon Sinko, Franc Studenka, Josip Strehar, poddesetnik tit. desetnik Franc Rois, poddesetniki Ivan Bizjak, Karl Deželak, Jakob Eckschlager, F. Gobec, Rudolf Hertč, Jakob Kochmann, Franc Mostar, Jos. Perko, Anton Pukl, Anton Skoro, Anton Strniša, L.

Klemenc, Anton Kralj, Jakob Grassi, Alojz Juršič, Ernest Brodnik, Ivan Augustin, Anton Vasle, Boštjan Vaukmann, Ferdinand Timošek, Ivan Plahuta, Ivan Klemenčič, enoletni prostovoljec tit. poddesetnik Iv. Moser, pešči Mih. Abram, Ivan Arbeiter, Iv. Böhm, Stefan Babič, Ivan Belina, Anton Božičnik, F. Centrih, Blaž Carinšek, Peter Danelan, Matevž Demšar, Alojz Furlan, Franc Fritz, Alojz Filipič, Ivan Pegas, Alojz Golčer, Josip Homšek, Pavel Hojnik, Anton Horvat, Franc Horvat, Leopold Iršič, Franc Iršič, Tomaž Jančer, Ivan Jamšek, Franc Jančič, Martin Javornik, Ivan Kresnik, Robert Kolenz, Ant. Kralj, Franc Krajnc, Karl Legvart, Anton Majcen, Jernej Medved, Josip Metličar, And. Močnik, Anton Ort, Silvester Podbregar, Rudolf Polak, Franc Potocnik, Ivan Pšeničnik, Josip Poznič, Leopold Plahuta, Abraham Russeg, Anton Repič, Jurij Škvorec, V. Slatner, Jakob Šaferič, Josip Stopar, Alojz Speettl, Martin Uranc, Mat. Viskovič, And. Volaj, J. Trobeč, Josip Macuh, Franc Bračič, Ignacij Dvornik, Vincenc Hutter, Franc Begon, Albert Žitek, Stefan Šlachtič, Franc Kodrun, Anton Rataje, Franc Pretenhofer, Ivan Golyja, Ivan Lesjak, Anton Popovič, Ivan Kinop, Valentin Kopše, Josip Korošec, Matjaš Bogta, Jakob Bračič, Karl Brečko, Anton Lakovič, Vincenc Gaberšek, Josip Gans, Vincenc Sojko, And. Kocper, Anton Greslovič, Ivan Voncko, Franc Mušda, Josip Erivec, Anton Kramberger, Teod. Senečnik, Martin Mirnik, Štefan Ropar, Josip Dillich, K. Drevenšek, Anton Golob, Anton Uratanar, R. Majer, Ivan Marinelli, Ivan Hierz, Franc Perkovič, Anton Jaušovnik, Ivan Jurgec, Ivan Hribenik, Franc Soba, Štefan Pernek, Franc Lipovt, Franc Vezenik, F. Franc Fosničar, Franc Imperl, Angelo Morelič, Iv. Levovnik, Josip Kaljza, Jakob Pirc, Josip Bač, Jakob Lah, časniški sluga Franc Kulmer, Franc Pamic, Anton Kovačič; sanitetni kadet Karl Tomša; pešec Aleksander Chowaniec,

Pohvalno priznanje sodobili.

Desetnik Maks Stigar, poddesetnik Franc Kojnik, pešči Martin Jevnišek in Jurij Pesanic; kadet Stanislav Premelc, četovodja tit. narednik M. Kramberšek, četovodja Oskar Appel, desetniki Jak. Eckl, Rudolf Dečman, Ig. Ursanc; poddesetnik tit. desetnik Josip Majcen; poddesetniki Franc Vidovič, Fran Klobasa, Franc Robnik, Franc Farkaš, Alojz Rivec, Ivan Balčič, Franc Geničar, Franc Vozlič, Fr. Barbej, Franc Cevirn, Vinc. Wallner, pešči Josip Švigr, Franc Rednak, Jernej Kokotec, Franc Ostruh, Fran Sovec, Martin Srebočan, Anton Girandon, Fr. Cetl, Bogomir Klančnik, Ivan Kocat, Mat. Kokovic, Fran Budja, Franc Sagmeister, Ivan Plajnšek, Jos. Verbošek, Ignac Klethofer, Franc Radoslovnik, Anton Brečko, Ivan Peseč, Anton Pust, Ivan Trpin, Ivan Grubelnik, Anton Krof, Ivan Blaževič, desetnik Fr. Volej, pešči Alojz Busser, Mat. Petrič, Franc Založnik, Anton Žgalin, Vincenc Kralj, Henrik Gmičer, Jakob Klemen, Valentijn Kuher, Jakob Damiš, Fran Ivanuša, Ludovik Furlani, Jurij Lorber, Ivan Bordon, Josip Grbec, Ivan Ačinko, Filip Pirš.

Junakinje.

Veliko se je že pripovedovalo o krasnem duhu, ki preveva polke naših alpskih dežel, o veselju do boja, s katerim odhajajo na bojišče, o junaškem pogumu, s katerim se bijejo, o nezmagljivi kljubovalnosti, s katero znajo umreti. Še nezapeta pa je pesem o onih hčerah Alp, ki vredne svojih očetov, mož, bratov v vojski razvijajo svoje taho junaštvo ne le doma v bolnišnicah in lacarethih, marveč tudi zunaj na bojišču, na obvezovališčih in v bolnišnicah; ki sledi četam na maršu v zimskem viharju in poletni vročini ter v bojnem hrupu bde nad njihovim življenjem, kakor dobri duhovi domačije.

Tako sta bili v Celovcu dve sestri Rudečega križa, Ana Pinter in Ivana Brandner, ki sta se takoj po izbruhu vojne prostovoljno javili v službo za plemenito stvar in začeli svoje blagonsno delovanje. Toda kmalu ji ni več trpe doma. Hoteli sta le vun na bojišče, kjer se je boril celovški polk — sedmi pešpolk; tam je njuno pravo mesto, tam sta mogli biti več nego strežnici, tam sta mogli pomagati, tolažiti, navduševati in tako poseči v boj sam. Začetkom decembra 1914 sta odrinili z nadomestnim oddelkom sedmih ven k polku, ki sta mu potem sledili na vseh marših in v vseh bojih brez vsakega ozira na njuno osebo, na življenje in zdravje, vedno nemorni. Kakor vsak drug vojak sta trpeli vročino in mraz in vse napore bojev v Karpatih, na maršu vedno zgled vztrajnosti in neutrudljivosti, na obvezovališču, v boju za marsikakega smrtno-ranjenega rešilni angel.

V gorah je nastopila zima z vsemi svojimi grozotami in strahotami, onidve ste vršili svojo dolžnost in vztrajali. Počasi je prišla pomlad in za poraženimi ruskimi masami je šlo ven na planjavo, obe hrabi sestri še vedno sprejaj, še vedno nezljomljene.

duha. Toda v spomin na težki čas ste ponesli s seboj srebrno častno svetinjo Rudečega križa z vojnim okraskom.

Italijansko bojišče.

Od Binkošti do Božiča že traja vojska z Lahi, toda Lah še ni dalje prišel kakor od Binkošti do Božiča.

Odkar so morali Lahi z zadnjo ofenzivo začetkom decembra nehati, ni več posebnih bojev na tem bojišču. Toda popolnega miru seveda tudi ni. Artilerijska ne miruje in tuintam se spustijo tudi slabje in fanterijske čete proti nam. Grof Kadorna mora imeti nekaj gradiva za uradna poročila, kajti vsak dan vendar ne more več poročati o megli, mrazu ali o snegu.

Od naših slovenskih vojakov smo dobili tokrat veliko dopisov, katere z veseljem priobčujemo. Povzdravljam naše vrle slovenske sinove na bojnih poljanah!

Nepristranska sodba o italijanskih neuspehih.

Kodanski list „Extrabladel“ piše: Italijanski napadi ob Soči niso imeli dosedaj nobenega uspeha. Italijani so v toliko na boljšem, ker ne vihru vojska v njihovi deželi. Prekoračili so takoj slabo utrjeno mejo, ker se je nahajala avstrijska glavnina obrambna črta ob Soči, toda Italijani so si v sedmih mesecih te vojne razbijali svoje glave, dosegli pa niso nobenega uspeha. Na binkoštno nedeljo je Salandra napovedal vojsko. Sedaj so že minuli božični prazniki in Salandra še niti Gorice ni mogel dobiti. Žrtvoval je že na stotisoč vojakov, stroški znašajo že dosedaj več milijard, prišel pa ni dalje, nego od Binkošti do Božiča.

Naša armada na soški fronti

Italijanski list „Corriere della Sera“ piše, da ima Avstrija proti Italiji postavljenih najmanj 25 divizij, sestavljenih po treh četrtinah iz prvovrstnih čet. Vsaka divizija šteje 32 do 40 bataljonov, tako da mora biti vsega moštva okoli 800.000 mož, ki stoji sedaj proti Italiji od Stilferskega sedla ob Švici do Jadranskega morja. Armada se deli v tri skupine: Soška armada generala Borojeviča ima eno četrtino avstrijske armade: oba zborna iz Gradca in iz Temešvara in vsled vojne s Srbijo posebno za boje v gorovju izvezljana 15. in 16. armadna zborna, vstevši posebne čete, pa brez rezerv (15 divizij), od katerih je nad polovico razdeljenih po Krasu. Med levim (soškim) in desnim (južnotirolskim) krilom stoječa armada Rohrava sestoji iz štirih v okolišu Bovca in Predela, se nahajajočih divizij prvovrstnih gorskih čet. Južno-Tirolsko brani okoli 130 bataljonov, dobra polovica izbornih linijskih čet.

V nekaterih listih navedeno število po največ 350.000 avstro-ogrskih vojakov potemtakem ne odgovarja resnici.

Tojec hvali našo armado

Z dovoljenjem našega vrhovnega poveljstva se na laškem bojišču mudi poseben poročevalce Švicarskega lista „Journal de Geneve.“ Svojemu listu je poslal celo vrsto člankov, polnih neomejene hvale našim čefam. Avstrijci imajo vse postojanke, za katere se vrši boj že od začetka vojne, trdno in nezmanjšano v svojih rokah. Vse drugačne govorice so nerestnične. Vkljub najhujšim naporom, da bi prišli naprej, Italijani niso ničesar dosegli. Toda pri tem ne odločuje posebnost ozemlja avstrijskih brambnih postojank, ampak požrtvovalnost, odpornost in trdna odločnost avstrijske armade. Priznati se mora, da avstrijske čete, pa naj si bodo Nemci, Ogrji, Čehi, Rumeni, Slovenci ali Hrvati, delajo take čudeže s svojim junaštvom in veličastnim zaupanjem.

General Borojevič je zatrjeval poročevalcu, kako nezmagljivo je njegovo zaupanje v avstrijske čete, ki so dosegle, da se vojni položaj od 24. maja ni izpremenil. Vsi sovražnikovi sunki so se razbili brez uspeha. Italijani so hrabri nasprotniki, ki se ne ustrašijo nobenih žrtev in trpe grozne izgube, toda ko bo zgodovinar pisal o teh bojih, bo kar zastala beseda pri občudovanju teh veličastnih dejanj avstrijske armade.

Na Krnu vlada hud mraz, topomer kaže večkrat 22 stopinj pod ničlo. Naši imajo svoje postojanke zavarovane z vrečami peska, ki so močno zmrzljene.

Vsek nov sneg pokrije mrtva trupla, ki kar v

obilici leže nepokopana na gorovju. Bel sneženi mrliški prti je razprostrat nad stotinami in stotinami nepokopanih mrličev. V strelskih jarkih imajo vojaki ležišča postlana s senom in slamo. Strelski jarki so ponekod oddaljeni od sovražnih komaj 40 do 50 metrov. Lah tožijo, da jih zebe in da jim vsak večer zmrzne več vojakov.

Narod slovenski, k nesmrtni slavi tvoji se naše sile bore.

Cetovodja Roman Bende nam piše dne 16. decembra soške fronte:

Danes je bilo pri našem bataljonu slovesno odlikovanje. Dobili smo razmeroma zelo veliko odlikovanje, odkar se bijemo za prava naša. Človek bi mislil, da po tako dolgem času ni več krvni, ne življenski v nas, a v nas je še krepka volja in moč — brez moči je pa zavratni mačjak proti nam. Četudi se združi s peklenškimi močmi!

Vi doma dobivate dan na dan poročila o težkih bojih, ki divjajo ob naši fronti, ne more si pa nikdo predstavljati, koliko in kaj pretrpimo, ker okolnosti zabranjujejo natančna poročila.

Sledimo pač v slavo slovenskega imena kraljevna, a velepomembnemu geslu našega generala pl. Borojeviča: „Vzdržati!“

Mi tu na braniku zemlje naših očetov predobro vemo, da sočustvujete z nami in da občudujete našo vstrajnost. Isto nam je sporocilo naš brigadir general Globočnik, kar dviga v naših srčih pogum in ponos, ker ne zaosebno slavo (ki je ničeva), ampak v slavo slovenskega imena se bore naše sile!

Mnogo ste čuli o slavno odbitem laškem navalju ob tretji bitki ob Soči — odlikovanja za to je žel slavni 87. pešpolk in deloma naš polk.

Izmed mnogih pohvalnih priznanj in svetinj — bronastih in srebrnih II. reda — so dobili velike srebrne svetinje za hrabrost I. reda

narednik H. Vollmaier iz Selnic ob Dravi (že odlikovan s srebrno hrabrostno svetino II. reda) desetnik Purgaj (drugič odlikovan), Konrad Muršec iz Slovenske goric, tit. desetnik Blažič J., enoletni prostovoljec-četovodja Prah in moja malenkost (že odlikovan s srebrno hrabrostno svetino II. reda, bronasto svetinjo in pohvalnim priznanjem zbornega poveljstva).

Dodatno k mojemu poročilu moram poročati, da sem pomotoma izpustil padlega učitelja Mirka Kovariča, ki je po smrti odlikovan s srebrnim zaslужnim križem, prejel danes srebrno hrabrostno svetino I. reda. Prerano je odšel od nas mlad junak na polju nesobične krščanske ljubezni, ni mu bilo dano, dočakati slovesne dekoracije. Kakor o nas, velja tudi o njem geslo začetkom mojega skromnega poročila:

„Narod slovenski k nesmrtni slavi, Tvoji se naše sile bore!“

Saj ste Slovenci

Josip Založnik nam piše dne 19. decembra z italijanskega bojišča:

Imel sem prijatelja, tako dobrega in blagega, da ga je na prvi pogled moral vzlubit vsak človek. Prvič, ko sem ga videl, se mi je dopadel njegov smehi, ki se obreži se obraz. Vprašal sem ga, kje je doma, in on je vprašal mene, pa svet si bila prijatelja, dokler naju ni ločila kruta smrt. Bil je vedno vesel. Sredi točne sovražnih granat me je smehljajoč vprašal: „A tulijo, kaj ne?“ „Tulijo, tulijo, pa še bodo bolj tulili. Verjam“, tako mu rečem, „Lahi nekaj nameravajo.“ On se nasmehne in reče: „Nameravajo ali ne namejavajo. Slovenci smo skalna in preko te skale ne prepležejo. Verjam!“ Komaj je izgovoril zadnje besede, že zakliče naš stotnik: „Halo, polovica stotnije na desno! Bojna črta je oslabljena. Lah se pripravlja k napadu.“ Brzo zgrabim puško, z drugo roko stisnem vrečo s patronami in že sem korakal za drugimi po strelskem jarku navzgor. Prijatej pa je ostal na starem mestu. Revež pač ni mislil, da bo ležal zvezni mrzel, krvav, na kamenitih zemlji.

Upognjeni smo korakali drug za drugim. Nad nami in za nami so tulile granate svojo smrtno pensem. Na mestu smo. Poisčemo si zasilna kritja, večinoma razbita po granatah. Hrabri stotnik hodi po strelskem jarku. Ne boji se ne granat in ne šrapnelov. „Fantje, hrabro se držite! Lah bo napadal. Ali prodreti ne sme! Saj ste Slovenci!“ S temi besedami nam je vlij toliko poguma v srca, da smo komaj čakali izdajalskega Laha. Granate in šrapneli so bučali in tulili po zraku, tako na gosto, kakor komari v vročem poletju. Eksplodirali so na desno in levo, žalilob tudi v naša kritja. Kamenje je frčalo na vse strani, majhni in večji kosi železa, še vroči, brenče kakor sršeni, če jih razdražiš. Klicanja ranjencev, vzdihanja umirajočih niti ne slišiš v tem strašnem pišu in gromu.

Ali kaj je tam? Ali se ne plazijo sovragi tam za cestnim zidom? Da, že so se razvili v rojno črto proti nam. Že so se oglasili tudi naši psički (lahka artilerija). Naše granate so grozno pustošile v laških vrstah. Večina jih je padla, drugi so zbežali. A Laha je mnogo. Druga rojna črti je bila gostejša od prve; nato še tretja, in vse se navalijo na nas. Da si padajo od naših granat, od naših pušk, vendar se preriijo nekatere gruče do naše žične ograje. „Baonet na puško! Pripravite se na protinapad!“ „Halo! Otvorite ročne granate! Ena, dve, tri! Vrzite!“ In strašno so učinkovale ročne granate. Tretjina Lahov obleži, drugi zbeže v divjem begu.

Hura, zmaga je naša, sovražnik je uničen, odbit! Stotnik nas je pohvalil. Topovi so utihnili, naši in sovražni. Mrači se. Korakamo na svoja stara mesta, kar nas je še zdravih. Izgub imamo precej, a sovražnik jih ima gotovo desetkrat toliko. Od daleč zagledam svoje kritje. Oh, groza! Strehe nikjer, in vreče na vsaki strani. Kje je moj prijatelj? V nekaj korakih sem tam. Moj Bog, spotaknem se na, vreči in padem ravnino na svojega tovariša, krvavega, mrtvega. O groza! Ležal je na hrbtu, roki je držal ena vrh druge na veliki rani, ki mu jo je naredil velik kos železa na prsih. V obrazu pa je bil lep, seveda bled, a oči je imel zaprte, dasi mu jih ni nihče zatisnil. Pridejo sanitetni vojaki. Jaz sem ga zadnjič pogledal, nato poljubil na čelo in v trenutku sem si žezel smrti. Jokal pa nisem, dasi bi se rad. V grlu me je davilo, da sem komaj dihal. Bil je moj najboljši tovariš ali granata izdajalskega Laha ga je ubila, ki se mu je še hotelo po življenju. Maščevanje, Tebi, izdajalski morilec! Drugo jutro so pokopali tega mojega tovariša na vojaškem pokopališču. Majhen leseni križ je usajen na njegov grob. Krog groba kačenje, prst nekoliko zrahljana. Ti pa, dragi in nepozabni mi tovariš, spavaj sladko v kameniti kraški zemlji! — Josip Založnik.

Domobranci polk kranjskih Janezov.

Drameljčan Blaž Jesenek nam piše:

Prijetno je brati v raznih slovenskih časopisih o hrabrosti slovenskih polkov. Po pravici se pa sme tudi imenovati med najhrabrejše polke kranjski domobranci pešpolk štev. 27. Ta polk je sestavljen iz večine samih kranjskih Janezov. Spočetka vojske je v Galiciji in v Karpatih nepremakljiv stal nasproti 10krat, pa tudi 20kratni sovražni premoči, a sovražnik ni nikdar predrl njegovih vrst. Imel je ta polk hrabri Janezov vedno nalogo stati v bojni črti, koder so bili najljutejši krvavi boji. Veselo je bilo opazovati te neustrašene Janeze, kadar se je zakričalo: Naprej! Podili so preplašene Ruse, da je bilo joj. Kadar pa je imel polk odmor, ni se pokazala na moštvo nikaka utrujenost. Vzlie večkrat napornim maršem in še drugim neprilikom so se hitro ti veseli Janezi spravili v grube in zapeli mile slovenske pesmi, da se je razlegalo daleč naokrog. Veliko število odlikovanj je tudi pri tem polku in marsikateremu hrabremu Janezu se blešči hrabrostna svetinja na njegovih junaških prsih. Mesec avgusta je pa bil tudi ta polk poklican nad kletega polentaria, tudi tukaj ima ta polk nepopisno težko nalogu, boriti se mora v visokih gorah v strmem skalovju, v že precej debelem snegu, in občutni zimi. Noč in dan ga polentari obmetavajo z debelim in drobnim železjem, rušijo se pečine, podira se skalovje, ali tem hrabrim Janezom ne upade pogum. Kadar je kaj odmora, se zasliši zopet njih milo slovensko petje, s katerim se dela polentari še večjo jazo. Po pravici je ta polk ponos kranjske dežele in vsega slovenskega naroda.

Sveti večer na južnem bojišču.

Piše Vekoslav Masilo.

V svinetu ostane nam prostovoljnem strelecem prvi Božič, ki smo ga praznovali na bojnem polju. Daleč od rodne domače grude smo se zbrali okrog božičnega drevesca. V domovini so se veselo oglašali zvonovi, a tu med nami je pa vladal tih, svečani mir; še topovi, ki so prej dan za dnem gromeli ter neprnehoma peli grozno pesem smrti, so obmolkni.

Brez donenja zvonov, brez božičnice smo preživel božični večer 1915. Pred lepo ozaljšanim božičnim drevesom smo se zbrali ter zapeli par božičnih pesmi. Nato nam je stotnik Tomašek razložil pomen tega večera na fronti ter nam vsem skupaj voščil v krašnem nagovoru vesele božične praznike. Na to smo še zapeli cesarsko himno ter z navdušenimi živijo-klici na našega presvilega sivolasega vladarja končali ta večer.

Pričelo se je z razdelitvijo božičnih daril, ki so nam jih darovali naši dragi v domovini. Za to se jim tem potom iskreno zahvaljujemo.

Posebno streleci iz Vranskega smo dolžni prav obilo zahvale preč. g. župniku, g. Schwentnerju in gdč. Ljudmili Laurič, ki se je posebno trudila z nabiranjem božičnih darov za nas. Nadalje se zahvaljuje moštvo prvega voja veleč. g. poročniku Karolu Ledinek in njegovi blagi soprogi za veledušen dar. Nadalje gdč. M. Trogerjevi in sploh vsem iz Mozirja, ki so nam z božičnimi darovi napravili obilo veselja. Minila in ugasnila je krasota božičnega večera, a hvaležnost, ki jo gojimo do Vas, dragi nam darovalci, ne ugasne nikdar v naših srečih. Želimo pa Vam veselo in srečno novo leto 1916. — Vranski in mozirski prostovoljni streleci: Vekoslav Masilo, M.

Papež, Karl Šisel, Franc Skraber, Josip Troger, četovodja, Franc Veleja, Josip Krumpačnik in drugi.

10 proti 50

Janez Polh, doma od Sv. Duha v Ločah, piše z italijanskega bojišča svojim staršem:

Tukaj imamo že tako mrzlo zimo, da na Stajerskem ni v najhujši zimi tako mrzlo. Vedno moramo biti na prostem. A upam, da nam bo že Bog pomagal, kakor nam je do sedaj. Bliža se Novo leto. A navadno je ob vsakem prazniku najslabše, ker takrat Italijani najrajši napadajo. Pa naj le napačajo, saj nikamor ne pridejo s svojim „prodiranjem.“ Klestimo jih pač mi, jim nič ne ostanemo dolžni. Ako preveč po polenti diši, jo pa še mi malo posolimo s šrapneli in granatami, pa se takoj tega duha iznebimo. Strahu nam ne delajo nobenega; čisto nič se jih ne bojimo. Bil sem na ponočni patrulji ter smo prišli skupaj s polentari. Bilo jih je čez 50, nas pa le 10. Imeli smo hud boj, pa smo jih nekaj ubili, 10 ujeli, drugi pa so junaško zbežali. Tako so hrabri! Mi pa ne odnehamo do zadnje kapljice krvi, do zadnjega moža, saj branimo našo ljubo slovensko in avstrijsko domovino. Imamo slabe čase, včasih pa tudi dobre. Dostikrat se spravimo mi Slovenci skupaj, ter si zapojemo kako našo narodno pesem. Veselo Novo leto!

Lški ranest rebo hodil po hrib

Z italijanskega bojišča se nam piše:

Nahajamo se v rezervi ter se prav dobro počutimo. Čakamo pa že zopet nestrupo časa, ko se zaženemo z golum nožem in bajonetom na hinavskoga Iškarijota ter se maščujemo za naše brate in prijatelje. Nad grdinom, ki hoče teptati naše slovensko ozemlje, uničiti nam vero in materni jezik, se božemo slovenski vojaki še pošteno maščevali. Toda dokler stojimo slovenski fantje in možje na straži ob Soči, ne bo kuhal Lah polente, popravljal dežnikov, ne vezal piskrov in brusil nožev in ne rezal šip v naši prekrasni domovini. Prej mora teči Soča v breg, kakor bo lakomni anarhist tlačil naša tla.

Ko bodo hribe zeleneli, pa se vrnemo zopet k našim dragim, na milo nam domovine, svesti zmage in časti, za kar se že zdaj priporočamo materam in ženam v gorečo molitev za srečno vrnetev, slovenskoštajerskim mladenkam pa za šopke. Na srečno svidjenje v novem letu! — Ivo Vihar, računski podčastnik iz Frama, J. Ferenc, četovodja iz Ljutomerja, desetniki Cokan iz Žalcia, Gruber iz Orehove vasi pri Ptaju, Kmetec iz Haloz, pešec Štepihar iz Celja, Kolar iz Polskave, Štump iz Poljan, Finguš iz Rač, Frešer iz Frama in več drugih.

Brata je spoznal po „juckanju“.

Rudolf Zeletinger od Sv. Jurija v Slov. goric. nam piše:

Dne 22. oktobra, zjutraj ob 8. uri, sem bil ranjen in isti dan popoldan pa brat Anton na hribu pri Tržiču. Hvala Bogu, da naju niso Lah zelo poškodovali. Jokajoč sva se z braatom poslovila drug od drugega. Težko sem zapustil svoje dobre prijatelje, ki smo se hrabro borili pred sovražnikom.

Dogodki, katere smo uživali v bojni črti, so bili grozni, ne dajo se popisati. Smem reči: Več žalostnih dni sva imela z bratom, kakor veselih. Najhujše pa je to, ako mora iti revni vojak v tujem kraju v temni noči na stražo. Seveda se mora mirno plazit, kakor maček na miš, na sovražnika, da ne prileže Lah v naše okope. Nisem imel upanja, da bi se kedaj mogel obiskati svojo ljubo domovino in farno cerkev Sv. Jurija. Ali vendar, ljubi Jezus, Marija in sv. Jožef so nas obvarovali in pripeljali nazaj v slovenski kraj.

Oh, veselje in mir v našem slovenskem kraju se ne da popisati. Tukaj ni slišati bombardiranja teh groznih topov, tudi pred kamenjem je človek zavarovan. Moj tretji brat Matija še živi. Pisal mi je iz neke graške bolnišnice. Od njega nisem dalje časa dobil nobenega poročila. Bil je v Galiciji pet mescev in sedaj pa na italijanskem bojišču štiri meseca. Ko smo bili vsi trije v Galiciji, sem ga slišal neko noč zaučkati, ko sem bil na straži. Poznal sem dobro njegov glas. Ko sem bil ranjen in smo marširali na kolodvor, sem opazil bataljon moštva, ki je marširalo že proti bojni črti. Opazil sem zopet svojega najmlajšega brata Miroslava. Seveda on me ni poznal. Bil sem črn, kakor kovač. Imel sem glavo obvezano, in sem bil ves kosmat. Poklical sem ga po imenu. Skočil je k meni in zakričal: Rudolf! Poljubila še sva drugi drugega, poslovila se s solzanimi očmi. Marširal sem naprej proti kolodvoru. Cež 14 dni dobim poročilo, da je tudi ta brat ranjen; ima šest ran. On je v Zagrebu v bolnišnici. Še prej, ko je prišel Miroslav v bojno črto, je srečal zopet mojega brata ranjenega, s katerim sva bila osem mesecov v bojni črti. Tudi tega ni pozaal. Ali ni to nekaj strašnega, da brat brata ne pozna? Anton ga je poklical. Miroslav je skočil k njemu. Brata sta se poljubila in s solzanimi očmi pozdravljala. Upanje imamo, da bomi vse kmalu ozdravili in se zopet vrnili nazaj v bojno črto, da se zopet poskusimo z Lahom.

Ko smo prišli ranjenci v ljubljansko bolnišnico, so nas zelo lepo sprejeli, slovenske gospe so nam pokladale lepa darila. Bil sem v uršulinskem samostanu v bolnišnici, kjer sem se prvokrat v osmih mesecih sladko naspal. Štiri dni sem spal brez prenehanja. Srčna hvala naj bo strežnikom, kako lepo nam so stregli; nikdar jim ne moremo mi revni vojaki tege vrniti. Naj jim Bog povrne! Od tam sem se odpeljal na Dunaj v bolnišnico. Tudi tam so nam stregli kakor malim otrokom. Usmiljene sestre so nas imenovale za svoje otročice, tudi njim se stotero zahvalili. In sedaj pa sem iz bolnišnice prestavljen v Maribor. Bil sem tako srečen, da sem obiskal svojo ljubo domovino. Veseli me, da sem našel svoje domače vse pri najboljšem zdravju. Samo to me boli, da se nekateri babure še iz tega norčujejo, če mi revni vojaki kaj pišemo v „Slovenskega Gospodarja.“

Moja mamica so dobili od presvitlega cesarja, kakor ste že pisali v „Slovenskem Gospodarju“, lepo nagrado za sedem sinov-vojakov.

Vseh sedem brašov-vojakov pozdravlja vse žititelje „Slovenskega Gospodarja“: France, Vincenc, Matija, Rudolf, Anton, Avgust in Miroslav Zeletinger.

Italijanski poraz v južnih Tirolah.

Na višinah na izhodni strani reke Adige v južnih Tirolah so se vršili zadnje dni živahni boji. — Dne 26. decembra je v boju južno od mesta Rovereto izgubil sovražnik 200 mrtvih in ranjenih.

Rusko bojišče.

Rusi so se v Besarabiji že delj časa pripravljali na nova vojna podvzetja. Računalo se je na to, da bo ruska armada udarila iz Besarabije čez Rumunijo naši Bolgare. A ko so Rusi uvideli, da Srbi ne morejo več rešiti, so začeli pošiljati svoje čete proti naši fronti ob bukovinsko-česarabski meji. Na Svetu noč so začeli Rusi močno napadati naše tamomejo postojanke. Pred infanterijskim napadanjem je ruska artillerija cel dan, dne 24. decembra, naše postojanke na celi fronti ob bukovinsko-česarabski meji srdito obstreljevala. Boj je trajal celo noč. Naskok je sledil naskoku, bojna sreča se je nagibala sedaj na to, sedaj na ono stran. Proti jutru so bili sovražni napadi zmagovito odbiti. Naše postojanke so vse ostale trdno v naših rokah. Dne 27. decembra so se srditi ruski napadi zopet obnovili. Posebno srditi so bili boji severno od bukovinskega mesteca Toporuc. Boj je bil izredno hud. Rusi so napadali v 15 do 16 vrstah, katere so sledile tesno druga drugi. Ko so naše strojne puške, topovi in krogle navažnih pušk pokosile prve vrste, so preko mrtvih Rusov bile gnane nove čete v boj. Naši so popoldne dne 27. decembra odbili kar pet ogromnih sovražnih napadov. Ruski poveljnik je hotel za vsako ceno predeti našo fronto. A vse je bilo zaman; naši so krepko obdržali svoje postojanke. Ruske izgube so ogromne.

Ali se bo sedaj ruska ofenziva nadaljevala na celi ruski fronti, še ni jasno. Mogoče, da je ruska ofenziva ob Besarabiji začetek soyražne ofenzive na vseh bojiščih. Izključeno pa tudi ni, da hoče rusko armadno vodstvo podariti ruskemu narodu za Božič nekaj uspehov.

Rusi napadajo.

Janez Kodrič iz Križeve vasi v Studenicah piše staršem z ruskega bojišča:

Nocoj sem sanjal, da sem bil doma in zdaj v jutro sem dobil kartu od vas, za katero se vam prav lepo zahvalim. Naznam vam, da je zdaj štiri dni tukaj tako, da še nikdar ni bilo, odkar svet stoji. — Granate in šrapneli padajo tako na gosto in tako hudo, da mora začeti zemlja goreti. Kadi se in smrad je, da je groza in Rusi padajo kakor slama, pa tudi na naši strani je nekaj izgub. Včeraj je bil v prsa ranjen moj najboljši tovariš, s katerim sva bila zmajar skupaj, sva skupaj prenašala vse težave, pa sedaj me je zapustil, ker je moral v bolnišnico. Mi se nahajamo na majhnem hribu 50 m visokem, z nami je tudi nek hrvatski pešpolk. Naš hrib so predvčerajšnjim Rusi štirikrat naskočili, pa v najlepšem vremenu, da smo jih od daleč videli, kako letijo in šturmajo na nas. Seveda jih je prišlo vse črno, petkrat več kot naših, pa vsakokrat so se morali z velikimi izgubami nazaj obrniti. To vam je divjanje, kadar se začne naskok. Naši kričijo „Hura“ in Rusi „Hajla“ in potem se začne klanjanje z bajonetom. To je krik in stokanje in javkanje, da je groza. Ranjenci in mrtvi ležijo po tleh v krvi. Kdor kaj takega ne vidi na lastne oči, si ne more predstavljati to grozo. Včeraj so Rusi napadli na desno od nas pešpolk štev ... pa tudi tam so bili odbiti in danes pa napadajo na levo od nas na pešpolk štev. ... Bog nam pomaga in ljuba mati božja Marija, da bi lahko odbili ta velik ruski načrt. Tudi vas domače prosim, da nam

pomagate z molitvijo. Jaz se zmiraj spominjam na Božega in Marijo, ker tukaj sedim v strelskem jarku in vam pišem. Nad menoj pa žvižgajo granate in šrapneli in krogle iz pušk, da bi človek kar oglošil. Ta naš hrib že ima toliko jam od granat, da ni za popisati. Jaz sem še zdaj zmiraj zdrav, hvala Bogu. A gotovo pomagajo vaše molitve, da sem še pri zdravju. Tudi zanaprej se izročim Marijinemu varstvu. — Precej mrzlo je že tukaj v Galiciji. Pa zdaj še že gre. Mi se nahajamo v bližini lepega mesta Bušaš. Pisali ste že, da je pri vas dobra letina. Tukaj-le v Galiciji je bilo prav lepo po poljih; samo vinogradov tukaj ne poznaš. Kar sem v Galiciji, še nisem videl vinske trte. — Prav lepo vas pozdravim vaš sin — Janez.

Kaj delame pionirji na bojišču?

Z ruskega bojišča se nam piše:

Večkrat bi bil že rad kaj pisal za „Gospodarja“, a žalibog, da tudi pionir pri najboljši volji dosti krat nima časa za pisanje. Vsak piše le naglo kako kartico domačim v pozdrav. Nisem še pozabil na drugo domovino in rojake, ampak kljub vsem vojnim neprijetnostim mislim vsak dan nanjo in na svoje drage. Tem lažje še pa zato, ker dobivam vedno naše liste, kakor „Slovenski Gospodar“ in „Stražo“, ki primaša razne novice iz domačih krajev in tudi iz drugih bojišč od naših nekdanjih tovarišev, slovenskih vojakov, ki se povsod hrabro bore. Tukaj se moram najsrnejniše zahvaliti v imenu tovarišev velenčastitemu gospodu profesorju dr. Antonu Jerovšek, ravnatelju Cirilove tiskarne, da mi tako redno pošilja časnike brezplačno. To veliko požrtvovalnost mu naj Bog stotero povrne! Komaj čakamo dneva, ko pride vojna pošta, da dobimo naše prijatelje, slovenske liste, ki jih ne vržemo v stran, dokler niso prečitani do zadnjega stavka — Prvič hočem malo na kratko popisati, kaj so dela pionirjev v vojski. Naša prva in najbolj odgovorna naloga je, delati vojne mostove. Ko se sovražnik umakne čez kako večjo vodo nazaj, morajo pionirji prvi za pešci iti naprej. Pešci si naredijo s pomočjo svojih pionirjev za silo kakšno brv, toliko da lahko spravijo nekaj svojih čet čez. Hitro potem dojdete pionir-stotnija, ko se dostikrat sovražnik streliča nazaj iz raznih kalibrov, in v par urah je vponi most gotov. Nato pride še več pešev čez narejen most ter poljska in potem tudi težka artilerija. Med tem časom morajo pionirji držati posebno pripravo, in sicer na vsakem polju eden s kijem in vrvjo ter v plavajoči podlagi po eden ali dva pa pripravljena s kavljami. Vsi imajo dolžnost paziti če pri nočni vožnji čez most kaj pokne, ali če voda prinese kaj takšnega, kar bi most poškodovalo ali neuporačnega storilo. Pri dolgem mostu, kakor smo tudi enega čez 180 m dolgega delali, mora biti čezenj tudi telefon, da se na vsaki strani mosta nahajajoče straže pogovore, na kateri strani je vhod na most prost. Druga, precej težka naša naloga je, tačas, dokler se vojni most uporablja, narediti drugi most, imenovan nagli most, ki se nacio zabiljejo pilotne in se sestavi iz okroglega lesa ali kaj je pač bolj pri rokah; ta ostane za stalno. Brž ko je ta gotov, se vojni most podre ter obenem naloži na vozove material, da se lahko po potrebi takoj dalje odpelje. Tretjič moramo pionirji kopati tudi infanteriji strelne jarke blizu sovražnika, ki jih potem ta zasede. To se kopje seveda večinoma po noči, ker pri podnevnom delu bi nas sovražnik preveč pozdravljal z raznimi kroglama. K temu delu spadajo tudi žične ovire red strelimički, kakih 20 korakov; to so pokonec zabiti, po 3 m narazen stoeči hlodi, na katere se napne vse križem ostra žica, da ne more sovražnik kar naravnost prileteti do strelnih jarkov, ampak se pri žici zamudi, da ga lahko tačas naši postrelje; to igra v novejšem času veliko ulogo. Zraven strelnih jarkov morajo pionirji tudi narediti v zemljo izkopane koče, z debelimi hlodi zadelati in v zemljo pokriti. Take koče varujejo vojake po zimi in zimski ter so z telefonom in municijo kako varno mesto. Nadalje je tudi naše delo, popravljati ceste in pota s kamnem in hlodi, da se lahko prevaža vso vojno potrebščino tudi po prej slabih stranskih cestah. Ko smo skončali delo, smo dostikra morali koprakati po 25 km do prihodnje strelne črte, ker so naši navadno toliko, pa še več prodrli naprej in gnali sovražnika tako, da je bežal, da je roke kvišku molec predmo se je ustavil in se zopet samo za par dni utrdil. Tako je bilo večinoma pri celi naši ofenzivi na severnem bojišču, kjer smo tudi mi, slovenski pionirji bili zraven in k zmagi precej pripomogli. Torej vidiš, dragi čitalatelj, taka in enaka dela sem doživel in imel tukaj v teh nesrečnih vojskih krajih tekom minulih mesecov. Marsikaterokrat mi je že stala smrt pred očmi in tudi tovarišem, ko so pokale granate in šrapneli okoli nas, a hvala Bogu in Mariji, dozdaj sem še bil po njeni priporočni varovan hudega in sem še zdrav, kar se imam zahvaliti le Mariji in svojemu angelu varhu ter vam v domovini, ki za nas molite. Tudi jo padlo par tovarišev in nekaj jih je obolelo tako, da nas je od tistih, ki smo sem skupaj došli, le še nekaj mož pri stotniji. Tudi moram omeniti, da je tudi Janez Črepink postal že med tem časom štabni narednik in sedaj je že celo častniški namestnik. Srčne pozdrave s severnega bojišča v imenu podpisanih tovarišev! Pionir Matija Napotnik, Konjice; Janez Klaneček, Sv. Jurij ob Ščavnici; J. Ambrož, Sv. Tomaž pri Ormožu; Janez Meznarič pri Ptiju; Jožef Cvetko, Polenšak pri Ptiju in Janez Vogrinčec iz Prlekije.

Francosko bojišče.

Francoska tovarnica za topove.

Francija ima eno najstarejših in največjih tovarn za topove in orožje, namreč tvrdke Schneider in dr. v Le Creusotu v okraju Saon-et-Loire, ki slovi sploh po svojih premogovnikih, plavžih, steklarnah, kamenolomih in orožarnah. Temelj današnjemu velikanskemu podjetju se je položil že koncem 18. stoletja, ko se je tukaj ustanovila livačna za železo. Razvijati se je pa začelo to podjetje šele od leta 1835, ko je pristopil tvrdki kot družabnik lotarski fužinar z nemško rodovino Evgen Schneider. Danes ima tvrdka razun glavnih tvornic v Le Creusotu svojo ladjevnicu, delavnico za vojne potrebsčine, več rudnikov za premog ter kopje železno rudo na Španskem, v Alžiru in v Lotaringiji. Ima tudi posebne tvornice za artilerijske predmete, lastna streliča in tvornice nezgorljivih reči. Razun vojnega gradiča izdeluje ta tvrdka sedaj tudi parne kotle in parne stroje, lokomotive, parne turbine, motorje na petrolej in plin ter železno pločevino. V fužinskem oddelku je znamenita moderna baterija 73 peči za koks, ki se mehanično polnijo in dajo na dan po 360.000 kg koksa. Jeklarne izdelujejo fino topilno jeklo za izstrelke, žlahtno jeklo za orodje, Martinovo jeklo (po 100.000 ton na leto) in lito jeklo (po 75.000 ton na leto). Tvornica zamore napraviti jeklene kocke težke do tone. V mirnem času je bilo v tvornicah zaposlenih nad 20.000 delavcev. Že tedaj se je predelalo vsak dan nad 9000 ton surovin ter se je proizvajalo na leto 200.000 ton izgotovljenega blaga. Od tedaj pa se je delo v orožarni seveda primerno pomnožilo. — Avstrija ima tvornico za topove v Plzenu na Češkem, tvrdka Škoda, Nemčija v Essenu, tvrdka Krupp.

Bolgarija in Grčija.

Grška javnost ni za Bolgare. V njih vidi svoje naravne nasprotnike. Zato je tudi razumljivo, zakaj se Grčija obotavlja dovoliti, da bi smeli Bulgari zasledovati Francoze in Angleže, ki se sedaj utrijejo pri Solunu. Pač pa bi Grčija ne nasprotovala, če bi Avstrija in Nemčija stopili na grška tla in šli — proti Solunu. Toda mi smo očividno preveč oddaljeni. Bojišče pri Solunu je najbliže za zavezničke Bolgare, kjer bi oni najlaže opravili svojo nalogo. Baje so pogajanja že tako daleč, da bi tudi Bulgari smeli prestopiti na grška tla, ako bi jih mi in Nemčija pohvalili na pomoč.

Sedaj je položaj ta: Bulgari stojijo ob grški meji. Francozi in Angleži se utrijejo pred Solunom. Grška vlada se pogaja s četverosporazumom in z nami, pod kakimi okolnostmi bi se mogel zvršiti spopad med nami in četverosporazumom, ne da bi Grčija poseglja vmes.

Italija in Grčija.

Grčija je vznemirjena, odkar so se italijanske čete začele izkrcavati v Valoni. Grška vlada je v Rimu že povprašala, kaj namerava Italija v Albaniji. To vprašanje je zopet Italijo zelo razburilo.

Italijani se tudi pritožujejo, da so Grki v južni Albaniji volili poslance v grško zbornico ter zahtevajo, da vlada teh ne pripusti k zasedanju.

Turska bojišča.

Ob Dar danelah, kjer so Francozi in Angleži še ostali ob vhodu, nastopajo Turki zelo krepko. Njihova artilerija prizadeva sovražnikom veliko škode na suhem kakor tudi na ladjah, ki se približujejo obrežju.

Iz Kavkaza, kjer si stojijo Turki in Rusi nasproti, (Rusi pod poveljstvom velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča), ni nobenih poročil o bojih. Tam menda zima ovira vsako večje podjetje.

V Mezopotamiji, med rekama Tigris in Evfrat, se bijejo odločilni boji med Turki in Angleži. Angleži so bili že enkrat hudo teperni pri Ktezifonu. Sedaj se bijejo boji pri Kuf-el-Amari. Turki si prizadevajo, da bi obkolili Angleže. Turkom poveljuje na tem bojišču Gole-paša.

Največja pozornost pa se obrača pripravam ob Suezem in prekopu. Turki se pripravljajo v Sveti deželi za napad na Sueski prekop in Egipt. Ako se jim posreči zapreti Sueski prekop, bi bila Anglija odrezana od Indije in bi moralna z Indijo ter z Azijo občevati okoli Afrike, katera pot pa je za več tednov daljša. Izguba Egipta bi bila istotako občutna za Angleže, kajti kdor ima Egipt, ima za stalno tudi Sueski prekop. Pot v Egipt pelja čez Sueski prekop. Sele od prekopa se lahko prodira iz izhodne strani v Egipt. Zadnje dni so vstali Angležem nasprotniki tu-

di ob zahodni strani Egipta. Arabski rod Senusov se je vzdignil in začel prodirati od zahoda v Egipt. Angleži poročajo, da so razškopili senuške čete.

Kje bomo odslej napadali?

Polkovnik Repington, znani vojaški kritik listesa „Times“, piše z ozirom na angleško opustitev dardanskega podvzetja slediče:

„Kaj bo storila sedaj Nemčija? Mi vemo samo, da so se naši sovražniki na ruski fronti globoko zkopali in so od tam odposlali več divizij. S pomočjo svežih čet bodo najbrž začeli z zimskimi boji, ki bodo velike važnosti. Če bo nam bolj prijalo, čakati na spomlad, si ne smemo misliti, da bi to prijalo tudi našemu sovražniku, kateremu je mnogo na tem ležeče, da čimprej izvojuje odločitev. Yser, Ypern, Albert, Šampanja in mogoče tudi Verdun bodo najbrž kraji, kjer se bo začelo napadati. Na vseh teh postojankah moramo biti pripravljeni. Računači moramo pri tem z možnostjo, da bo nasprotniku posebno na tem ležeče, da „kaznuje“ Anglijo in da se bodo napadi naperili posebno proti našim (angleškim) bojnim črtam.“

Pred vsem pa kažejo znamenja na drug načrt, namreč napad na Egipt.

Kakor hitro bo zemunski most popravljen in bo zopet uravnanata direktna zveza s Sofijo, upajo naši nasprotniki, da bodo postavili proti našim egiptskim četam pol milijona vojakov. Ako ne prehitimo sovražnika z napadom na Syrijo, bo kljub prekinjenju železniške črte v Tavrskem gorovju pot od Carigrada do Sueškega prekopa prehodil on v enem mesecu. Obenem bodo naši sovražniki s svojim pohodom proti Egiptu skušali nekatere robove na zahodni strani Egipta, s katerimi ima Enver-paša dobre zvezze, podžgati k napadu na našim hrbtom.

Mi (Angleži) ne bi smeli nikdar pripustiti, da bi se turški napad na Sueški prekop razvijal tako, kot se sedaj razvija; ker pa se je že razvil, bi se bilo moralo turške vojne sile popolnoma uničiti. A cela podlaga priprav za obrambo Sueškega prekopa je zagrešena in nam služi sedaj samo kot svarilen vugled. V naši premoči na morju imamo v rokah vsa sredstva, s katerimi bi mogli Egipt uspešno braniti. A druga stvar je, imeti sredstva v rokah, in zopet drugače je, ista znati uspešno izrabiti.

Ker so zaveznički zamudili priliko, da bi pravčasno zbrali strategične rezerve, da bi ž nimi zbranili polom Srbije, je nemogoče, zbraniti dohod nemških ojačanj v Štambulu. Ko so enkrat Nemci došli v Carigrad, si lahko izberejo ali Kavkaz, Izvod ali Egipt za svoja bodoča vojna podvzetja. Možnost napada na Kavkaz se tiče Rusov, druga bi zahtevala preveč časa, a se tuži ne sme preveč omalovaževati, tretja, t. j. napad na Egipt, omogočuje najhitrejši napad proti Angliji. Z napadom na Egipt bi se angleška moč na morju premagala s silo armade na suhem.“

Slovenske žrtve za domovino.

— Sv. Jurij v Slov. gor. Dne 19. decembra je došlo žalostno poročilo iz ljubljanske bolnišnice, da je na tifusu umrl mladenič Jakob Pezdiček, posenski sin v Partinju. Več dni je trpel v tej grozni bolezni. Bil je vrl čitatelj „Slovenskega Gospodarja.“ Bil je v najlepši mladost, star šele 24 let. Lepo je bilo njegovo življenje, zato je bila tudi gotovo srečna njegova smrt. Pokojni Jakob je bil trenzega značaja, bil je očetu in njegovi dobrí mamici v pomoč in tolažbo. Boril se je na Doberdobski planoti čez dva meseca. In nazadnje je moral dati revež svoje življenje za drago domovino in za našega presvetlega cesarja. Vam pa, dragi oče in mati ter sestre, naj vas tolaži, da se enkrat snidemo tam nad zvezdami, kjer ni več vojske in trpljenja. Po trudu in potapljanju tega življenja ti daj Bog uživat pokoj v nebesih! Bodи mu ljubljanska zemlja lahka!

— Sv. Benedikt v Slov. gor. Te dni smo zopet dobili glas o junashki smrti enega naših mladeničev, Anton Tomažič, po domačem Grilečev, iz Drvanje je položil svoje mlado življenje domovini na altar. Hud udarec je to za Grilečovo hišo posebno za to, ker še ni dolgo, odkar je izgubila očeta in gospodarja. Tolažite se: kristjani smo in kot taki imamo upanje, da: če tudi tukaj nam vedno skupaj biti ni, se vendar enkrat vidimo nad zvezdami!

— Sv. Rupert v Slov. gor. Zopet je nemila s-mrt pobrala v cvetu mladosti mladeniča Alojzija Sekol. Služil je pri pešpolku Stev. 8. Že ob začetku te velike vojske se je poslovil od svojega ljubega doma in od svojega starega očeta in treh bratov. Bil je 3-krat v boju v Galiciji. Prvo in drugokrat je srečno-ozdravel, ali žalibog tretjokrat pa ga je večni Bog k sebi vzel. Bil je v bolnišnici v Lovrini na Ogrskem že tri meseca. Vedno je pisal domov, da še mu bode boljše, da se še bo enkrat vrnil domov k svojemu očetu in bratu. Ali on se ni vrnil k svojem zemeljskemu očetu, ampak gori k večnemu. Bil je v 28. letu svoje starosti. Umrl je dne 12. decembra. Njegov pogreb je bil dne 13. decembra popoldne. Pri njegovi smrti sta bila navzoča njegov oče in starejši brat

Karol in sta se tudi udeležila pogreba. Bog mu daj večni mir in večna luč mu naj sveti! Naj v miru počiva daleč od svojih dragih! Naj mu bo lahka tuja ogrska zemlja!

— **Sv. Duh** v Ločah. Zopet so se pretečeni teden oglasili zvonovi ter nam naznani žalostno novočo, da je Bog poklical k sebi vojaka Franca Rupnik. Bil je na Ogrskem v bolnišnici. Stariši so mu ravno izprosili dovoljenje, da se lahko pripelje v bližnjo bolnišnico v Konjice. A ni mu bilo odločeno še enkrat videti svojih domačih, prej mu je kruta usoda pretrgala nit življenja. Na potu v Konjice ga je vlak povožil v Poljčanah. En teden prej je pisal še svojim starišem ljubezljivo pismo, v katerem jih je iskreno prosil, naj ga spravijo v Konjice. — Dragi Franček! Mi žalujemo za teboj, a ti si srečen pri svojem Bogu, ki si ga tako ljubil. Le ena se njemu je želja spomnila, v zemlji domači da truplo leži.

— **Št. Peter** v Sav. dolini. Junaške smrti je umrl za domovino in cesarja blagi mladenič Fr. Rozman. Bil je poklican dne 15. februarja kot črnovojnik. Srčno je želel še enkrat videti svoj dragi dom, predno je šel na bojišče, pa božja volja ni bila taka. Udan v voljo Najvišjega je šel na bojišče. Prestal je hude boje na severnem bojišču. Vojskoval se je junaško in vzet je bil iz bojne vrste in presjen v drugo nebeško domačijo, kjer ne pokajo puške in ne grimo topovi. Bil je treznega značaja in krščanskega mišljenja. Posebno je rad prebiral „Slovenskega Gospodarja“, tudi v bojni črti. Bil je njegov večletni naročnik. Bil je tudi skrbni vzgojitelj dragih mu čebelic, ki so mu bile najljubša zabava ob nedeljskih urah. Zapustil je na svojem domu neutolažljivo mater-vdovo in sestre. Priporoča se v molitev. Nepozabni Francel, spavaj mirno v tuji zemlji!

— **Selčava.** Skoraj vsak dan dobimo z bojišča kako žalostno novočo. Najprej smo zvedeli, da je umrl na bojišču Janez Plesnik, dober in priden mladenič ter zvesti ud Marijine družbe. Kmalu na to je nas pretresla vest, da sta padla na italijanskem bojišču vzgledna, pridna in skrbna družinska očeta Martin Uršnik, po domače Roban, in Matevž Klemenšek, po domače Ložekar. Bil je to hud udarec za celo četino, posebno pa za neutolažljive žene in otroke, katere zapuščata. Ali nismo še mogli tega dočela preboleti, že nas je zadela nova nesreča. Kruta smrt je zopet ugrabilna na italijanskem bojišču mlaide, nadepčno življenje Alojzija Knez, po dom. Perko. Bil je edini sin, blag mladenič, res vreden naslednik svojih dobrih in poštenih starišev, ki so ga že v zgodnji mladosti navadili na lepo krščansko življenje. Poln navdušenja za drago domovino je odšel na bojišče dne 16. oktobra 1914 in sicer v Galicijo. Ko pa je izbruhnila vojska z Italijonom, je odričnil na italijansko bojišče ter se ves čas tja do svoje smrti junaško bojeval. Kratko pred smrto je še pisal svoji sestri z bojišča, še popolnoma zdrav, pismo, v katerem se poslavljajo od domačih. Blagi mladenič, naj ti bo tuja zemljica lahka!

— **Sv. Ksaverij.** Dne 11. avgusta t. l. je padel juške smrt na severnem bojišču mladenič Ivan Tašun iz Okonine. Že v začetku septembra je prinesel »Slovenec« poročilo o njegovi smrti, vendar so se tolažili njegovi starši in vsi njegovi prijatelji, da je ta vest bila mogoča le nenečna. Zdaj, ko je prišlo tudi uradno poročilo, še-le zdaj smo pri morani verjeti da se ne vrneš nikdar več med nas, blagi naš Ivan! Vsak, ki te je poznal, Te je ljubil, a ne samo ljubil, temveč tud spoštoval in visoko cenil. Saj so bile združene v Tebi vse vrline, ki morajo krasiti vsakega dobrega slovenskega mladeniča; bil si odkritega značja vzoren katoličan, za veden Slovenec! Kot sin kmečkih staršev si dobro vedel, da je treba tudi Slovencem povzdigne kmečkega stanu, ki pa se more doseči edino-le z izobrazbo. Zato si o pros'em času pridno prebiral časopise in knjige in bil vedno vnet član našega Izobraževalnega društva. Da, takšnih kmečkih sinov potrebujemo mnogo, tembolj pa občutimo izgubo takšnih mladeničev, kot si bil Ti! Ni Ti bilo usojeno vrniti se nazaj med svoje starše, znance in prijatelje, v cvetu tvoje mladosti ti je zadača sovražna krogla daleč tam na bukovinski zemlji smrtno rano. Ne boš stopil več med nas, ki si nam bil eden izmed najboljših prijateljev in ki nas čaka mogoča ista usoda kot Tebe, a spomin na Tebe nam ostane večen! — Tvoj prijatelj.

— **Sp. Kraše** ob Dretiji. Žalosten je bil lanskega leta dan sv. Ane, kateri je klical pod orožje hrabre može in mladeniče, med katerimi sta bila tudi brata Franc in Jožef Podrižnik. Hrabro sta se borila za našo ljubo domovino. Za Francia se ne ve dosedaj nič, ali je še med živimi ali pa je že med padlimi. O Jožefu pa je pisal njegov prijatelj, da je bil zadet v prsa od krogla krutega sovražnika v Karpatih. Večkrat si je prepeval Joško znano nam pesmico: „Oj, ta vojaški boben, ta bo moj ta prvi zvon. Sej ta mi bo zazvonil, kadar jaz umiral bom.“ Res, padel je za domovino. Daleč tam počiva njegovo truplo na karpatski zemlji. Za njim žalujeta skrbni oče in ljubeča mati, najmlajši bratec ter njegovi zvesti prijatelji in znanci. Sedaj je pa še tretji brat Anton šel pod orožje.

— **Sevnica.** Dne 24. decembra smo pokopali 24-letnega Maksa Križman, učitelja iz Št. Vida pri Planini, kateri je umrl za bolezni, ki si jo je nakopal pri izvrševanju svoje vojaške dolžnosti. Svetila mu večna luč!

Razne novice.

* **Kje je dr. Jehart?** Vojni kurat Ivan Herkner, ki je bil v Skoplju po bolgarskin četah rešen iz srbskega ujetništva, poroča dunajsko „Reichspost“, kako se mu je godilo v Srbiji. Med drugim piše: „Herkner tudi o ujetem slovenskem vojnem kuratu dr. Jehartu. Herkner poroča, da je bil dr. Jehart nekaj časa zaprt v „Bardovec“, in sicer v stari turški vejašnici v bližini Skoplja, kjer je bil zelo strogo zastražen. Herknerju je bilo prepovedano občevati z g. dr. Jehartom. Nič spovedati se dr. Jehart ni smel, dasiravno je to tako srčno želel. Herkner ni mogel izvedeti, zakaj se je dr. Jeharta zaprlo. Najbrž se je to zgodilo radi poskušenega bega ali je pa bil osušljen vohunstva. Kje se nahaja sedaj dr. Jehart, ni znano.

Novi vojni kurati. Vojnim kuratom sta imenovana za čas vojne: Nagelschmid Alojzij, bivajoč v Svečah na Koroškem, in Savec Franc, bivajoč v Volšperku na Koroškem.

Duhovniška vest iz krške škofije. Č. g. Leo pold Kassl, župnik v Brezi pri Celovcu, je dne 19. decembra ob 2. uri popoldne v deželnici balaici v Ljubljani umrl. Svetila mu večna luč!

Iz poštne službe. Poštna aspirantinja Viljemina Kovačič je imenovana za poštno oficijantinjo v Rogatcu.

Odlikanje. Podpolkovnik 90. pešpolka Božidar Rakelj brat župnika g. Rudolfa Rakelja na Bežjškem, je bil odlikovan za hrabrost pred sovražnikom z redom Železne krone III. razreda z vojno dekoracijo.

Odlikanvi slovenski dijak. Praporščak Josip Ferk, doma iz Ceršaka ob Muri, ki služi kot enoletni prostovoljec pri kranjskih alpincih, je bil zaradi junaškega zadržanja pred sovražnikom odlikovan s srebrno hrabrostno kolajno.

* **Odlikanvi slovenski domobranci.** Rađi junaških činov v bojih dne 1. in 2. novembra pri odbitju laškega napada so bili odlikovani s trebrno svetinjo za hrabrost II. vrste domobranci četovodja Alojzij Marčec, Franc Lovrenčič iz Vrhol pri Konjicah in Avguštin Šavnik iz Sromelj pri Brežicah, vsi od oddelka strojnih pušk.

* **Slovenski fantje na Galipolu.** Dobili smo slednje dopisnico: Galipoli, 11. dec. 15. Vsi slovenski fantje od avtomobile baterije štev. ... v Galipolu želimo vsem čitateljem „Slovenskega Gospodarja“ vesel božične praznike in srečno novo leto! Prijateljske pozdrave vsem, znani fantje: Peter Peklar, Fr. Špitaler, F. Rođe, Jožef König, Mihael Štabus, K. Vodopivec, Toni Schöner, Fr. Komič, Jožef Budua, J. Rekar, Tomaž Gerbec, J. Sever, Štefan Ošina. Sicer nas je še več Slovencev ob Dardanelah, pa vsi ostali so ravno v službi. Tudi od njih pozdrave. — Dostavek uredništva: Ta dopisnica je bila oddana na galipolski vojni pošti dne 12. decembra in sicer pod slednjim popolnoma slovenskim naslovom: Slavno uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru (Štajersko) Avstrija. Dopisnica je došla v naše roke v pondeljek, dne 27. dec.

* **Slovenec ima vse rado.** S koroško-italijanske bojne črte se nam piše: Mnogo slovenskih črno-vojnikov je tukaj na koroško-italijanski meji. Naši višji imajo Slovence zelo radi, ker smo zelo vstrajni in se ne strašimo ne sovražnih krogel, ne bajoneta, ne mraza ali kaj takega. Naš g. stotnik, rodom Hrvat, zmiraj po očetovsko skrbi za nas ter ima nas Slovence posebno rad. Preskrbel nam je na frunfo harmonike in razne druge godbene inštrumente. Dobivamo tudi slovenske knjige, „Gospodarja“ in „Stražo.“ Samo nekaj nas ne veseli. Kadar namreč gledamo z naše postojanke razvaline slovečne slovenske božje poti: Sv. Višarij. Kleti verolomnik je naše svetišče popolnoma porušil. — Veselo novo leto! Janez Sedlaček in Martin Svenček od Sv. Vida pri Ptaju; Ign. Kokol iz Vurberga in Jernej Podkrižnik iz Morja pri Framu ter več drugih.

* **Blizu sv. Višarij.** Sanitetni podčastnik Jos. Kmetec nam piše dne 14. dec.: Pozdravljam vse c. bralce „Slovenskega Gospodarja.“ Nahajam se blizu tiste slovečne božje poti na Koroškem (Sv. Višarje), ki pa je sedaj popolnoma razdejana. Polentarie večkrat roščeno namažemo. Pošiljam jim v pozdrav 45 kg težke cukrčke, ki jim pa niso nič kaj všeč. „Slovenskega Gospodarja“ dobivam redno.

* **Pogrešajo se:** Jakob Bohinc, 87. pešpolk, 2. bataljon. Odgovor njegovi ženi Veroni Bohinc, pošta Juršinci pri Ptaju. — Ivan Zobec, domobranski pešpolk štev. 26, 5. stotnja, vojna pošta štev. 48. Odgovor prosi Ana Koroša, Nunska graba, pošta Ljutomer. — Janez Bumán, služil pri domobranskem pešpolku štev. 4, 1. stotnja, vojna pošta štev. 48. Nahajal se je od začetka vojske v Galiciji. Dne 21. avgusta 1914 je zadnjikrat pisal. Kdor bi kaj vedel o njem, naj naznani bratu Ferd. Bauman, Dražen Vrh, Marija Snežna, pošta Cmurek.

Kako se isče pogrešane vojake. Dunajska „Korrespondenz Wilhelm“ poroča: Mednarodni mirovni urad v Bernu na Švicarskem je že ob pričetku vojske organiziral posebno službo za vojne žrtve. Tega urada se občinstvo posebno pridno poslužuje. Ta posredovalni urad je v stanu, da poišče pogrešane vojake na Ruskem. Sorodniki, ki pogrešajo kakega od svojih, ki se je izgubil na ruskem bojišču, naj se obrne na podružnice tega urada. Naslov za dopise je: „Österreichische Friedensgesellschaft“, Dunaj, Spiegelgasse 4. Urad posluje brezplačno.

Avstrijski vojni izdatki v letu 1914. V zadnjih petih mesecih, to je od 28. julija do 31. decembra 1914 znašajo vojni izdatki avstro-ogrške monarhije, kakor je razvidno iz poročila kontrolne komisije za državne dolgove, 6 milijard in 700 milijonov kron. Avstrija mora plačati približno dve tretjini vojnih izdatkov, Ogrska pa samo eno tretjino. Vojni izdatki drugih dežel so še večji. Anglija je n. pr. izdala do dne 1. novembra 1915 že 31½ milijarde, Francija do dne 31. oktobra 1915 21 milijard frankov.

* **Slovenci na Nemškem.** Gladbeški Slovenci so slavili dne 8. dec. blagoslovilje društvene zastave slovenske rožnivenske družbe. „Gladbacher Zeitg.“ piše: Pri skupnem sv. obhajilu v veliki cerkvi sv. Lambertu, ki je bila polna Slovencev in Slovenk, so nosili moški znake v slovenskih (belo-modro-rudeče), barvah, ženske pa so imele na glavi svoje lepe rute. Nemški duhovniki in drugi Nemci so bili čisto očarani nad čudovito lepim prizorom. Popoldan je bilo slavnostno zborovanje, katerega sta se udeležila kot zastopnika gladbeški župan Korte in svetovalec Kapen. To se je zgodilo v Gladbiku na Nemškem mesta decembra letosnjega leta.

* **Vojščka taksa.** Osebe, ki so podvržene plačevanju vojaške takse, t. j. vsi moški od 24. do 36. leta, ki ne služijo pri vojakih, se morajo tekmo meseca januarja zglašiti pri obč. uradu.

* **Sladkor se podraži.** Listi poročajo, da se bo s 1. februarjem 1916 podražil sladkor za 50 v do 1 K pri 100 kg.

* **Popisovanje zalog vina in sadjevca?** Nekateri davkarje zahtevajo od občin, da jim naznajo, koliko vina in sadjevca imajo v zalogi posestniki, ki so podvrženi osebno-dohodninskemu davku. V mnogih občinah pa so to uradno naročilo napačno razumeši in so kar po celi občini popisovali zaloge vina in sadjevca. Na uradnem mestu se nam je zagotovilo, da popisovanja ali rekviriranja zalog vina in sadjevca ne bo. Torej je vsako razburjenje popolnoma nepotrebno!

* **Popisovanje zalog sena in slame.** Cesarska namestnija je odredila popisovanje zalog sena in slame po celi deželi. Občine dobijo posebne tiskovine, kafere morajo izročiti posameznim posestnikom in lastnikom sena in slame. Posestniki morajo tiskovine sami izpolniti in naznani, koliko sena, otave ali pa slame so imeli dne 30. decembra 1915 v zalogi. Popisane pole morajo oddati občinskemu uradu, kateri jih vpošlje okrajnemu glavarstvu. Oblast hoče s tem popisovanjem izvedeti, koliko je še na deželi odvišnega sena, otave in slame.

* **Kmečke pritožbe.** Živinoreci se pritožujejo da ne dobijo otrobov, ki so jih po občinskih uradih naročili pri uradu za živinska krmila v Gradcu. Na deželi je sedaj veliko pomanjka je močnih krmil. Svetujemo, da se naj prizadeti radi pica nega delovanja urada za živinska krmila pritoži po občini na okrajno glavarstvo ali pa naravnost na cesarsko namestništvo.

* **Žito se mora oddati do 10. januarja.** Občine ma riborskega okrajnega glavarstva so dobile nalog, da naj takoj obvestijo posestnike, ki se niso oddali zahtevanega odvišnega žita, da morajo ist ga najpozneje do 10. januarja 1916 oddati komisionarju vojnožitno p. omčnega zavoda.

* **Spor s posli.** Neki kmet stavi sledeče vprašanje: Dogovoril sem se z žensko, da pride k meni v službo za deklo ter sem ji dal 20 K are, ki jo je dobila na račun svojega zasluzka. Lekla pa službo noče nastopiti in torej vprašam, kaj mi je storiti in ali imam pravico aro nazaj zahtevati? — Odgovor: Vi ste naredili z dotično deklo službeno pogodbo ter imajo glede pravnega razmerja veljavno vse zakonske določbe. Vi morete deklo s postavnimi pripomočki prisiliti, da nastopi in sprejeti službo. S tako silo pridobljenega posla v hiši imeti ni dobro in Vam za to ne priporočamo, ga s silo tirati v službo, ki je ne mora spreti. Denarno svoto, ki ste jo dali dekli na račun njenega zasluzka v obliki are, pa mora dekla vsekakor vrniti in če tega ne storí izlepa, pa jo iztrajajte sodnijskim potom.

* **Pozor pred zajcem!** Jako slabí časi se obetajo našim mladim jablanovim nasadom in gorie jim, ako jih ne bomo zavarovali o pravem času. Zajec se je minolo leto razmnožil bolj kakor po navadi in tudi sedaj ima vsled pomanjkanja lovcev lep mir. Za to nujno opozarjam vse sadjarje, da nemudoma zavarujejo vse mlajše jablane, kakor je pač v kakem kraju navada. Letos, ko manjka slame, vreč, čresla itd. bi kazalo zavarovati drevje s koruzno slamo, trnjem ali s primernimi diljami. Tudi kako mazilo se je po nekod dobro obneslo. Ako zmešamo 1 liler goveje krvi, $\frac{1}{2}$ litra apna, $\frac{1}{4}$ litra kravjeka, eno osminko litra saj in kake tri glivice česna, ki ga olupimo in stočemo, dobimo mažo, ki naj se ob suhem vremenu z zidarskim čopičem namaže po debilih. Star vnet sadjar trdi, da se je iz dolgoletne izkušnje prepričal o popolni zanesljivosti takega mazila. — Drugo sredstvo: Ako na 1 liter kozjega mleka primešamo neko liko saj, dobimo mažo, ki se tako dobro drži na deblu in neki popolnoma odzene zajca. Baje se že od daleč izognem drevesa, ki je namazano s takim mazilom. — Nekaj se mora storiti, ker drugače bo škoda zopet ogromna in nenadomestljiva.

Dopisi.

* **Maribor.** V pondeljek, dne 27. dec., je v hiši Livadna ulica štev. 10, umrl vpokojeni 88letni železničar Andrej Gleinzer. Rajni je svoje otroke vzgojil v krščanskem duhu. Pogreb se je vršil v sredo, dne 29. t.m. Svetila mu večna luč!

Št. Ilj v Sl. gor. Naš organist g. Anton Rozman je dobil pravico, da sme prodajati »Stražo« in »Slovenskega Gospodarja«. Kdor se torej ni naročen na naše liste, si jih lahko kupi pri g. organstu.

Št. Ilj v Slov. goricah. Mlad posestnik Alojzij Pomperger v Selnicu ob Muri, ki je kot črnovojnik še le letošnjo spomlad bil poklican v vojake, je bil odlikovan že z dvema srebrnima kolajnama. Na severnem bojišču je dobil veliko srebrno kolajno, ker je ob reki Prut odvzel Rusom velik čoln. Na italijanskem bojišču pa je rešil Pomperger ranjega častnika ujetništva in je dobil za to malo srebrno kolajno. Odlikovanec je Slovenec.

* **Slivnica pri Mariboru.** Vsem znancam in znankam iz slišniške župnije voščijo vse najboljše k novemu letu fantje 47. pešpolka z bojnega polja: J. Frangež, Janez Frangež, Anton Plečko, Jožef Paušman, Štefan Gassenburger, Štefan Sagadin.

* **Dobrove pri Hočah.** Blaž Auguštin, ki se krepko bori na italijanskem bojišču, piše svojim domačim, da imajo naši slovenski vojaki veselo upanje, da bodo ob pravem času prebili laško bojno črto in bodo vkorakali v Benetke, kjer se bodo pošteno skopali v morski vodi. In potem pridejo junaki vriskajo nazaj v slovensko domovino, ki bo vesela in bo srečna. — Takega duha so naši vrli fantje in možje na bojišču!

* **Ruše.** Naš organist g. Ivan Slaček prodaja odslej „Slovenskega Gospodarja“ in „Stražo.“ Dobil je za to uradno dovoljenje.

* **Spodnji Duplek.** Dne 17. dec. smo nesli ob obilni udeležbi občinstva k zadnjemu počitku moža, katerega je vsakdo čislal, kdorkoli ga je poznal in žnjim le malo občeval. Saj pa je to bil mož po volji božji, resnicoljuben, pravičen, bogaboeč in usmiljenega srca, kajti malokdo, ki se je v sili zatekel k njemu, ni od njega odšel brez pomoči. Ako ni mogel v gmotnem oziru pomagati, dal je dobre svete, vsled katerih se je mogel dotični izmotati iz zadreg in se otresti najhujših skrbi. Le zapravljevalci in pijanci niso našli pri njem nobene milosti. A vsem poštenim občanom, oziroma faranom, bo ostal Janez Pečar, bivši posestnik v Spodnjem Dupleku, še dolgo v blagem spominu. Rojen je bil leta 1827. Služil je osem let vojake in štiri leta kot orožnik. Občani so možu kmalu potem, ko je postal posestnik v Spodnjem Dupleku, izkazali svoje zaupanje ter ga izvolili za župana. Opravljal je to častno službo celih šest let. Bil je tudi celih 18 let cerkveni ključar, kakor tudi zvest naročnik „Slovenskega Gospodarja“, ki ga je vsakokrat željno pričakoval. Dobre knjige in časopise je kaj rad čital in pa brez očal. Čuditi se je vsakdo le moral njegovemu dobremu spominu, še čez leta se je spominjal, kar je v tem ali onem časniku čital. Otrok mu njegova dobra žena, ki se je že pred več leti preselila v večnost, ni zapustila, a vzrejal je vedno rad otroke svojih sorodnikov, za katere je prav po očetovsko skrbel. Mnogo je žrtvoval za potrebe in olešavo farne cerkve. Za smrt se je dobro pripravil, vsako malenkost za pogreb je natanko pismeno določil in tako je mirno pričakoval svojega konca in med molitvijo, ki so jo domači ob njegovem smrtni posteli opravljali, mirno v Bogu zaspal v 89. letu. Da je bil pokojni priljubljen in daleč na okoli znan, je priča temu, ker se je njegovega pogreba gotovo čez 300 spremjevalec udeležilo. Pri njem se je prav v polni meri uresničila prislovica: Kakršno življenje, takšna smrt. Naj blagi pokojnik v miru počival!

* **Sv. Trojica** v Slov. gor. Valentin Klemenčič, četvrtovdja 47. pešpolka, o kojem smo pred kratkim poročali, da je bil radi svojega hrabrega zadranja pred sovražnikom odlikovan s srebrno hrabrostno kolajno, je bil te dni znova odlikovan z bronasto kolajno. Čast slovenskemu junaku!

* **Negova.** Alojz Ploj, desetnik topničarskega polka štev. 7. je bil za hrabre čine pred sovražnikom odlikovan z hrabrostno bronasto svinčino.

* **Gornja Radgona.** S tirolskih hribov nam pišejo: Ivan Polak iz Črešnjevca, Ivan Rihterič iz Presberga, Ivan Kaučič iz Stavešinec in J. Vaupotič iz Polic, da so še zdravi in se z veseljem borijo z izdajalskim Lahom.

* **Cirkovce.** Naše gospodarsko-organizatorično življenje se zopet vrlo gible. Strojna zadruga v Mihevičih ima dne 13. jan., ob $\frac{1}{10}$. uri dopoldne, svoj občni zbor. Govori g. Pušenjak. — V nedeljo, dne 16. jan., popoldne po večernicah, pa zboruje Strojna cirkovška zadruga. Kmetje, kmetice, pridite v veliki množini!

* **Tinje na Pohorju.** Od nas je šlo na vojno že nad 200 mož in mladeničev. Izmed tistih je do sedaj padlo 12, v ujetništvu jih je 15, pogreša se jih 10. Ranjenih je bilo mnogo. Eden je odlikovan s srebrno hrabrostno svinčino II. razreda. Eden pa je srečno ušel iz ruskega ujetništva v Bolgarijo.

* **Sv. Jurij** ob južni žel. Desefnik Franc Klinar je bil dne 28. nov. odlikovan s srebrno hrabrostno kolajno. Dne 4. dec. je bil ranjen in se sedaj zdravi v dunajski bolnišnici.

* **Vransko.** Topničar Leopold Slopnik, ki se že 14 mesecov bori na bojnem polju, piše, da je še zdrav in da se nam v domovini ni treba bati, da bi laška armada kedaj marširala proti Dunaju ali proti Trstu. Soškega židu Italijan ne more predreti. Naši so na izbornih postojankah tako dobro utrjeni, da se ni bati, da bi Lah prodrl kedaj k nam. Tudi svoje telo ima vsak vojak že do dobra utrjeno zoper slabo vreme in mraz.

Celje. V kazenski zadevi »Stelzer proti Križan« se je izročilo za sklad za vdove in sestre naše oborožene sile sveto 35 K.

* **Rajhenburg.** Med našim ljudstvom se je zadnje dni razširila neka bojazen zaradi rekviriranja žita, fižola itd. Vsak pameten kmet uvidi, da je treba v veliki stiski pomagati tistim, ki nimajo nič. V namen pravilne razdelitve je vsak pri prvem pozivovanju napovedal toliko, kolikor je presodil, da ima. Pa se je izkazalo, da se je premalo napovedalo, zato so prišli zastopniki občin z zastopnikom višje oblasti v vsako hišo ter preiskali vsako posodo, vsak prostor, če niso menda ljudje kaj skrili. Mogoče, da se je tuštam našlo kaj skritega, pa splošno so naši ljudje poštenjaki in se ne bojijo nobenega preiskovanja. Pričakujejo samo, da se upošteva tudi njihove pravilne zahteve ter da se jim odmeri toliko živil, kolikor jih porabi človek, ki začne delati že zjutraj pred svitom in se poti do poznega mraka. Fižola so morali ljudje dati toliko, da ga bodo imeli nekateri še komaj za seme, oves bi bili morali dati še taki, ki ga niti imeli niso. Iz vsega tega vidimo, da bi bil zelo potreben okrajni odbor, v katerem bi zastopniki občin razumeli in zastopali težje ljudstva, da bi se tu pri nas ne samo pobiral, ampak tudi uspešno podpiralo tiste, ki imajo manj kot nič, ker jim je toča vse vzela. V Rajhenburgu imamo sedaj le samo najlepšo moko, druge se ne dobijo, čež nekaj časa bo pa sama koruzna, bele pa nič.

* **Zdole.** Dne 15. dec. je umrla Marija Amon, posestnica na Kostajniku. Pol leta poprej, dne 3. aprila, pa je umrl njen mož Jožef. Zapustila je dva nežna otroka, ki sta sedaj siroti sami na svetu. Bog daj umrlima večni mir!

Zadnja poročila došla v četrtek, 30. dec.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo

Uradno se razglaša:

Dunaj, 29. decembra.

Rusko bojišče.

Na besarabski meji je sčvršnik včeraj, dne 28. decembra, ponovil svoje napade, katere je spremljal močen artilerijski ogień. Napadi so se izvršili na način, kakor dan poprej. Njegovo napadalne čete so bile oddite v ognju naših pušk in topov povsod — mestoma tik pred našimi ovirami. Ruske izgube so velike.

Izhodno od Burkanova (ob Strypi) smo nekaj varnostnih oddelkov pred močnejšimi ruski četami v zeli nazaj, in sicer bližje proti naši glavnim postojankam.

V Voliniji mestoma topovski ogenj.

Italijansko bojišče.

Tudi včeraj, dne 28. decembra, so Italijani nadaljevali na južni in južno-zahodni bojni črti na Tirolskem svoje živahnejše delovanje.

Na ozemlju Sugana je bil odbit sovražni napad na Monte Carbonile (južno-izhodno od Barco). Istočasno so se izjavljala sovražna ponočna podvzetja na ozemlju Col di Lana.

Na primorski bojni črti so se vršili na več mestih topovski boji ter boji z ročnimi granatami in metalci min.

Srbsko bojišče.

Položaj je nespremenjen. Nobenih posebnih dogodkov. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Boji za Črnovice.

Boji ob bukovinsko-besarabski meji so vedno bolj srditi. Ujeti ruski vojaki pripovedujejo, da je ruski car zapovedal, da se Černovice morajo zavzeti. Toriše sedanjih bojev je namreč oddaljeno od Černovic na izhodni in severozahodni strani samo dolžih 15 do 20 kilometrov. Rusi so na fronti, dolgi pet kilometrov, postavili čez 200 topov in tri infanterijske divizije. Rusi so naše postojanke v času od Sveti noči do dne 28. decembra očudne naskočili 14krat. Pred našimi zelenatimi ovirami leži na stotine mrtvih Rusov. Ruski polk iz Odesa ima strašne izgube. Število mrtvih in ranjenih Rusov znaša mnogo nad 1000. Zahodno od mesta Bojan je naša težka artillerija s širimi dobrozadetimi streli pokopala kar dve sovražni stotnji. Rusi naše črte kljub silnemu naporu niso mogli predreti.

Nashi potopili črnogorsko ladjo.

Astro-ogrski podmorski čoln je dne 23. decembra pri Sv. Ivanu Meduanskem potopil črnogorsko jadrino, ki je bila obložena z živili. Ladjica je imela na krovu top, s katerim je streljala na naš podmorski čoln.

Dve veliki železniški nesreči.

Na progi Berolin—Poznanj je dne 28. decembra pri postaji Benčen skočil vlak, napolnjen z vojaki, ki so se vračali z dopusta, iz tira. Ubityh je 18 vojakov in železničarjev, ranjenih pa je 47 oseb.

Na Italijanskem je dne 28. decembra pri mestu Bolonja trčil brzovlak s tovornim vlakom. Štiri vozovi brzovlaka so razbiti, 10 oseb ubitih, 50 ranjenih. Med ponesrečenimi je mnogo vojakov.

Splošna vojaška dolžnost na Angleškem.

Angleški ministrski svet je sklenil predložiti s podnji zbornici postavni predlog, da se za celo Anglijo upelje splošna vojaška dolžnost. Dosedaj je bil namreč na Angleškem vojak samo tisti, ki se je protovoljno oglasil.

Naročevanje samopodeljkove Straže.

Kdor hoče imeti „Stražo“ samo v pondeljek, si isto kakor dozdaj lahko naroči posebej. Za naročanje pondeljkove „Straže“ se naj rabijo položnice „Našega Doma“, katere smo priložili pred enim tednom in ki so veljavne samo za pondeljkovo „Stražo“.

* **Veljavne samo za pondeljkovo „Stražo“.** Kdor nima te položnice, naj pošlje denar po poštni nakaznici na naslov: „Upravnštvo Pondeljkove Straže“ v Mariboru. Ob strani naj napiše, ali je nov ali star naročnik, da ne bodo pomot. Samo Pondeljkova Straža stane za celo leto **K 3'20;** za pol leta **K 1'60;** za četrt leta **90 vin.**

Koledar za slovenske vojake za leto 1916 je letos gotovo najboljši in časnu najbolj primeren koledar. Krasni ga lepa slika cesarjev. V koledarju najdeš 10 strani molitev, ki so primerne za vojake na bojišču. Razven tega te ta koledar poduči o podporah družin, o penzijah vdov in sirot, o penzijah invalidov itd. Ob koncu ima tudi vzorce za prošnje na razne urade v zadetvi podpor in penzij. Koledarja se je dozdaj razpečalo med slovenskim vojaštvom že čez 10.000 izvodov. To kaže, kako je priljubljen vojakom na fronti, ki ga enkrat vidijo, ki ga gotovo naroči in ga že priznajo.

* **Ne pišite po položnice!** Nekateri naročniki so izgubili položnice, ki smo jih pred tremi tedni priložili listu, in zdaj pišejo, da bi njim naj poslali druge v pismu. Naznajamo tem potom, da nam je po polnoma nemogoče pošiljati posameznim naročnikom položnice, ker bi potrebovali celo pisarno za to delo. Kdor nima položnice pri rokah, naj si kupi poštno nakaznico in nam napiši, da je pošljeno naročnino po nakaznici.

Listnica uredništva.

Zusem: Ker se niste podpisali, rom Vaš d'pis za novo leto v koš! — **Stranje:** Le pridno pišite! Bomo z veseljem sprejeli. **Pozdravljen!** — **Raznim dopisnikom:** Tokrat smo dobili toliko poštnih pism z bojišč, in drugega gradiva, da ram je pri najboljši volji teme vse spraviti v list. Nekaj smo okrajšali, drugo pa zopet odložili.

Lev Türkova štvačni stral se po ceni proda Maribor Goethet a se 2, II. načrtje vrata št. 12. 762

Kupini

do 10 vagonov kostanjevega 1 sa (člubnega kostnja) po 35 do 400 krov za vagon 10.000 kg poslužen na blizu postajo. Ponudbe na naslov R. Starorazlik, Konjice Štajersko 76

Učenec močen zdrav iz poštene hiši s primerno solko izbrizbo se sprejme v trgovino z mešnim blagom Franc Šeran v Ljut neku.

Lovski pes svetlorjav barve, srednje velik, skratko diako se je dne 15. decembra in zatek Pes sliši na imen "Hirschmann". Odda se proti dobitemu plačilu pri Schmiderejeru, Maribor K. r. s. ulica štev. 758.

Vabilo na redni občni zbor strojne začrteže v Črkovah registrirane začrteže z omejeno zavezo ki se bo vrnil 16. januarja 1916 ob 3. uru pošodne v posloju člub prostorih Dneviških rei 1. Počelo načelstvo in načrtova. 2. Odobrenje rač začrkovanja, a 1. 1915. 3. Počelo o izvršeni reviziji. 4. Volitev načelstva in nadzorova. 5. Služnosti. Ako bi bil ta bčni zbor ob navedeni uri neslepčen se vrši pol ure pozne na istem mestu in po istem dnevnem redu drug odčni zbor, ki bo veljavno sklepal na gledu na število navzvih članov.

Zanesljiv mož-vdovec (žena in hčerka ste mi umrli, sina pa že od začetka vojske pogreša) želi sprejeti kako počteno lažjo službniških ali kaj takega. Bil je dolga leta vinčar v mariborski okolici. Žel bi v kasko župniče, ali hki vdovi. Naslov pove upravnitvo pod naslovom "Zvest mož 1916".

Invid želi za eskrbnika na posestvo, ali pa ženitve, katera ima posestvo, vdova z dvema otrokoma in izkujučico. Naslov pod A. G. št. 100 pošta Bistrica pri Mariboru.

2 hiši za vsako obrt in upokojene primejne, so naprodil. Več se izva pri lastniku J. Šramu v Dobertiji vasi pošta S. Peter v Sav. dol. 769

Dvelečne cepljene trte pročaja po 19. vin. konad Anton Plesnik tetnar pošta: Juršinci pri Ptaju.

Okrogel orhev les kupuje po najvišji ceni od 1 vagona na prej in tudi v manjši množini, kjer je mogoče, da se ga v enem kraju več napravi. P. Angel, Ljubljana Hradeckega vas 46. Pismene ponudbe z navedbo množine del.

Razpoložljivo je ugnal vse Brdavce v kožji reg. Poprij pa mora izčeti lastnorocno nekaj letošnjega vina tam v Slovenjgradcu št. 38 blizu slovenske šole.

Prada se novodojna krava, (tele se že odstavilo), v Hoči pri J. Lobiču.

Organist in krojč, n-očenjeni išče mesta. Franc Žemlič v Gradcu Gluckenspielplatz 6 b. H. Wratschko.

768

Ulenec iz poštene hiše, zdrav in močan se sprejme za takojšnji vstop v trgovini mesanga bi ga Josip Tušek, Sv. Anton v Slov. gor. 787

RUDOLF FEEV trgovec v M. cirku kupi več vagon v krompirja ter jabolk, vsako množino masla, suhih gob. Cene po dogovoru. 748

Valed odhoda na bojnici se prodava novo Puhove zelje za znižano ceno. Ved pove Marija Kurnik, Sv. Trojice v Slov. gor. 642

Kupina lepo izročena pravilne vinočki cene. Ucenec sprejemem po 5 kg paket po posti same franko. Florjan Kudanda 84. Jurij ob Jui. Železnici.

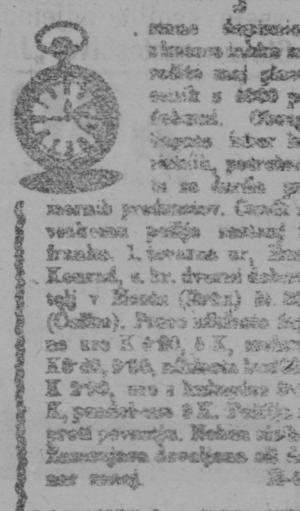
Prada se tik ob okrajini cesti hiša z dobro idočo trgovno z mešnim blagom z gostino in mesarijo, krov tega e gospdar je v slopje z pet in pol oralo njiv v trgovini, kator tudi no a jedenca in gostinski vrt s kegljiščem. Kje, pove upravitelj o pod "Gostilna št. 708".

Pišite takoj

po najnovejši vzorce in krasen cenik, katerega dobute zastonj in počitnine prosto v prvi gorenjski razpošiljalnici Ivan Savnik Kranj 150 (Gorenjsko)

688

Pet vinjanje

Razumen, 23 let star fant želi službo. Pisala na upravnitvo tega lista pod "Fant" št. 765

Lepe je skriva nova hiša ob državni cesti Trst-Dunaj, zidana, z opoko krita, studene in lep vrt, rodotinca in solčna njiva v travnik s sadnim drevesjem (več oralo), pravno za rukodelca, obrtnika ali penzionista, se proda. Cena 18.000 krov. Rab si le do 6000 K, ostalo lahko ostane. Hiša je v prometnem kraju, pet minut od farne cerkve; do ene železniške postaje 20 minut do druge pol ure. Pisalna vprašanja pod "Državna cesta" pod št. 689 na upravnitvo.

Zidari

za stalno in zimsko delo se sprejmejo za vojsko stavbe v Ljubljani. Sprejmejo se tudi

tesarji

za stalno delo. Za potovanje so potrebljene uradne izdani potni listi. Stavbenik Julij Glaser, Maribor, Mellinghof. — Kupi se tudi vsaka množina stavnemega in rezamaga lesa po najboljših cenah.

Bane gebe, ūje, vinski akvavit, so iglob vse deželne priserke, kakor tudi vrsta vredn krovov vinskega Anton Kolenc, Celje Gradiška cesta št. 22

Rudolf Pavec trgovec v Mariboru sprejme takoj 2 učenca veča slovenskega in nemškega jezika, ki sta v časovi dobra, iz bolje hiše. Pri predstavi s spričevali se pove pogoje.

Viničar

izvežban in zanesljiv s 3-4 delavskimi množimi se pod zelo ugodnimi pogoji takoj ali če mogode kmalu sprejme pri Richardu Ogrizegu, Maribor, Langergasse.

Pesredovalnica za službo Scheber Maribor Goethestraße 2 se priporoča p. n. občinstu. V načni posredovalnici na razpolago izvežbanje, zanesljive osebe za službo, z lepimi spričevali in najboljšimi prizoričili.

728

!KAVA!

50% cenejša:

Amerikanska štedilna kava, veleno- aromatična, izdatna in štedilna 5 kg poskusna vreča 12 K franko po povzetju. Po kilogram veleno-prima najfinječi čaj K 240. 50 komadov različnih lepih pohladnic 1 K oddaja A. Šapira, eksport kave in čaja Tisza bogdan 486, Ogrska.

728

500

kron!

Sam piščak, sko Vaša kurje obesa, bradavice, občiščanci v treh dneh brez bolčin ne igrijo in s korenino vred 100 K. balzamom. L-ček z garancijskim pismom 1 K, 8 londki 250, 6 londki 450 Kemeny, Kotičev Kassa) I Postfach 14, Ogrska.

Loterijske številke.

Gradec, dan 21. decembra 1915: 9 43 32 37 38
Linc, 24. decembra 1915: 35 21 75 44 78

Vinogradniki, pozor!

Na suho cepljene, trte so na prodaj.

Najboljše sorte in sicer: I. vrste: laški rizler (Wälschrising), beli burgundec, bela in rudeča žlahtnina (Gutedel), izabela, pošip (Šipon), zeleni silvanec, beli rančol, trunta (bogato rodeča), kavčina, plavi burgundec, rameni muškat, muškatna žlahtnina, črni pesjanec ter nekaj mešanih vrst. Na razpolago je tudi več tisoč vkoreninjenih divjakov, in podlage (ključi) od Riparia Portalis.

Vse trte so cepljene na podlagi Rip. Portalis ter so tako lepe in popolnoma zarašcene in lepo vkoreninjene zakar se jamči.

Dobijo se tudi cepljene trte lanskega nasada (L. 1914). Cena trtam je po dogovoru. Pri naročilu naj se poslje 10% are. Naročila brez are so neveljavna. Kdor si želi naročiti lepe trte in nasaditi lep vinograd, naj se blagovoli oglašiti pisorno ali ustreno pri Francu Slodnjak, trinar v Rotmanu, posta Juršinci pri Ptiju (Štajersko).

618

Edino zastopstvo in glavna zalog za Avstro-Ogrske od originalnih armadnih in železničarskih Roskopf-ur 5K.

Po 14 dnevni poskušnji

se lahko vsaka ura proti popolni svoti zopet zamenja, torej ni nobene rizike, ampak se lahko vsak sam prepriča o teh izbornih urah. Prednosti teh ur: Prava železničarska Roskopfur je se jo, ne dolgo tega, nalaže na železnicne in šrapnacne službe z novo konstrukcijo zboljšala, dobila precizniji tek, posebej močne osi, kolese se vso vrti v kamenih. Ura teče 32 ur in ide točno na pol minute, če tudi ura leži, visi ali se nosi v žepu. Ura je zavarovana proti preveliki napetosti peresa, obloge je iz čistega nikla ter je zavarovano še z enim plastičem za varstvo zoper prah ter se vsi pokrov stroga in natančno zapirajo. Po dobri preizkušnji so se te ure radi nizke cene in vendar dobrega teku uradno upeljale pri arnadi in različnih železnicah. Prosim Vas torej, da te ure ne zamenjate z drugimi sličnimi urami, ki se dobijo v trgovinah. — Vsak si naj brez nevarnosti, da bi trpel kako škodo, naroči mojo ceno uro. — Velik cenik popolnoma zastonj.

A. KIFFMANN, Maribor ob Dravi št. 8, največja tovarniška zaloga gr., srebrnine in zlatnine, razpoložljiva v vse dežele. Specialist za boljše ure

Imenovane so jo obnosile za vejake v vejaki in splek na vsakega kot najboljši bol oblažajoče mazanje

pri počlanjanju, reumatizmu, gibki, infuziji, prsu, vratu in bolести v hrbi

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment. capsici compos.

Nadomestilo za Sidro-Pain-Expeller.

Steklenica krov. —80, 140, 2—.

Dobiva se v lekarnah ali direktno

Dr. Richter-ja Lekarni, "Pri zlatem levu",

Praga, I., Elisabetina cesta 22.

Dnevno raspešiljanje.

Zelo večno za Rmetovalce!

Vsička želata posred za hranite v tej državni kraju je, prede domači žalni z mešanjem, haker ne učinkuje pri vedenju želatino doberi vrednosti.

S tem se potrebuje želatino.

Pfeifer - Jevons - domači želatino se namesto napraviti in večnega kraja, uskladitevno mesti

z žreb (gris) na vse knofle in gospodarsko rabo in lahko se

zelo gozdite, haker tudi doberi vrednosti,

Ako naročite

in to nemudoma storne,

srečko avstrijskega Rudečega kriza

srečko ogrskega Rudečega kriza

srečko budimpoštanke bazilike

dubitni list 3% zemlj. srečk iz 1. 1880

dubitni list 4% ogrske hip. srečk iz 1. 1884

12 žrebanj vsako leto, glavni dobitki 680.000 K.

dobite igralno pravico do dobitkov ene turške srečke v zmesku do**4000 frankov popolnoma zostenj.**

Pojasnila in igralni načrt pošilja bresplačno

Srečkovno zastopstvo 15, Ljubljana. —

Nova pošiljatev vina

iz Bola (otok Brač) je došla dne 13. okt.

kljub velikim težavam v dobrem stanu v Maribor. Cenjeno občinstvo, naj blagovoli vzeti to na tnanje, da se podpisana tvrdka nahaja v prijetnem položaju, da lahko prevzame zopet vecje pošiljatve, dokler bo namreč zaloga zadostovala.

— Vino se radi dobre kakovosti toplo priporoča posebno ljudem, ki so slabokrvni in ki so na potu okrevanja. Za izvor in pristnost vina prevzame tvrdka vsako jamstvo.

Tvrđka F. Cvitanič-vdova,

vinska trgovina Maribor, Šolska ulica št. 5. 653

Zahvala.

Tužnim srcem naznanjamо prijateljem in znancem, da je naš ljubljeni sin, oziroma brat, gospod

Maks Križman,

učitelj v Št. Vidu pri Planini

in kadet aspirant 27. domobranskega polka po mučni bolezni, ki si jo je nakopal v izvrševanju svoje vojaške dolžnosti promiln в 24. letu svoje starosti, previden s svetotajstvij za umirajoče

Pogreb je bil v petek, dne 24. dec. ob 10 uri predpoldne.

V Sevnici, 22. decembra 1915.

Emil Križman, Ivan in Dragotina Križman, roditelji.

760

Pozor kmetovalci!

Kupujem volno, vinski kamen, vsek in suhe gobe.

**van Ravnikar, Celje
veletrgovina.****Pozor!****Pozor!****Šartleva moka!**

Samо približno še 50.000 zavitkov imam v zalogi. Približno za tri tedne. Kakor gotovo že znano, samо 1 zavitek rabite za 1 šartljene, da porabite k. j. sladkorja, kvasa itd. Cena še zmirom samo K 1:30 za zavitek. Pojasnila na razpolago. Na naročilo izpod 3 zavitkov se ne ozira. Toraj kdor hoče, da ne zamudi naj naroči takoj pri razpošiljalnici Šartljeve moke pri tvrdki

726

Ivan Urek,
Borovlje Koroško.**Dobrodočna trgovina**

v Št. Ilju v Slov. gor. se da s 1. januarjem 1916 poštenemu trgovcu ali trgovki v najem. Pogoji izredno ugodni. Več se izve pri načelniku Posojilnice vlč. g. župniku Evaldu Vračko, ali pri županu g. Thalerju.

735

ZAHVALA.

Vsem udeležnikom, ki so spremili dne 17. grudna t. l. predpoldne pokojnega

Janeza Pečar,

posestnika v Spod. Dupleku

k zadnjemu počitku, posebno pa čestitima gospodoma duhovnikoma, domačemu gospodu župniku in gospodu kaplanu iz Št. Janža na Dr. polju se izreka t. m. potom najprisrčnejša zahvala.

739 Ostali žalujoči sorodniki.

ZAHVALA.

Najsrčnejšo zahvalo vsem, ki so našemu blagemu očetu oziroma soprogu gospodu

Ivan-u Kryl,

bivšemu učitelju na ljutomerski realki izkazali zadnjo čast.

Rodbina Kryl.

Zahvala.

Za mnogočesti ne izkaze sodelovanja ob bolezni in snrti

Jožeka in Marije Amon

posestnika na Kostajniku, ki sta v dobi pol leta oba materi zemlji izročena, se iskreno zahvaljujo. Jožef je bil star 33 let in je umrl 3. aprila 1915, njegova žena Marija pa 25 let, umrla 15. dec. Zapoščata dva otroka, enega dve leti in enega eno leto starega. Nadalje izrekamo srčno zahvalo zdolskemu g. župniku za vse njihove trude in obiske v bolezni in za ganljiv nagrobnigovor. Srčna hvala tudi vsem tistim, ki so spremljali pokojnika k zadnjemu počitku na pokopališču.

Žalujoča rodbina Amonova.

Zdole, dne 15. dec. 1915

Manufaktурно trgovino J. FAULAND v Ptiju se najbolj priporoča.**Schicht-Perilo — Bojno-Perilo.**

Cenejši in najboljši način pranja:

Zamoči perilo nekoliko ura ali preko noči s pralnim praškom „Ženska hvala“. Peri tedaj daljše kakor običajno. Samo malo milo — najboljše Schichtovo milo znamka „Jelen“ — še je potrebno, da se najlepše perilo dobi.

Prišeduje posel, čas, denar in milo.

Dobiava se povsodi!

Onimol je najboljše sredstvo za čiščenje rok, v kuhinji in v hiši.

Dobiava se povsodi! 708

Ljudska hraničnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranične vloge po**4¹/₂ 0**

od dneva vloge do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojila

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo

vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.

Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brez-

plačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure

dopolne.

- Posojilnica daje tudi domače hraničnike.